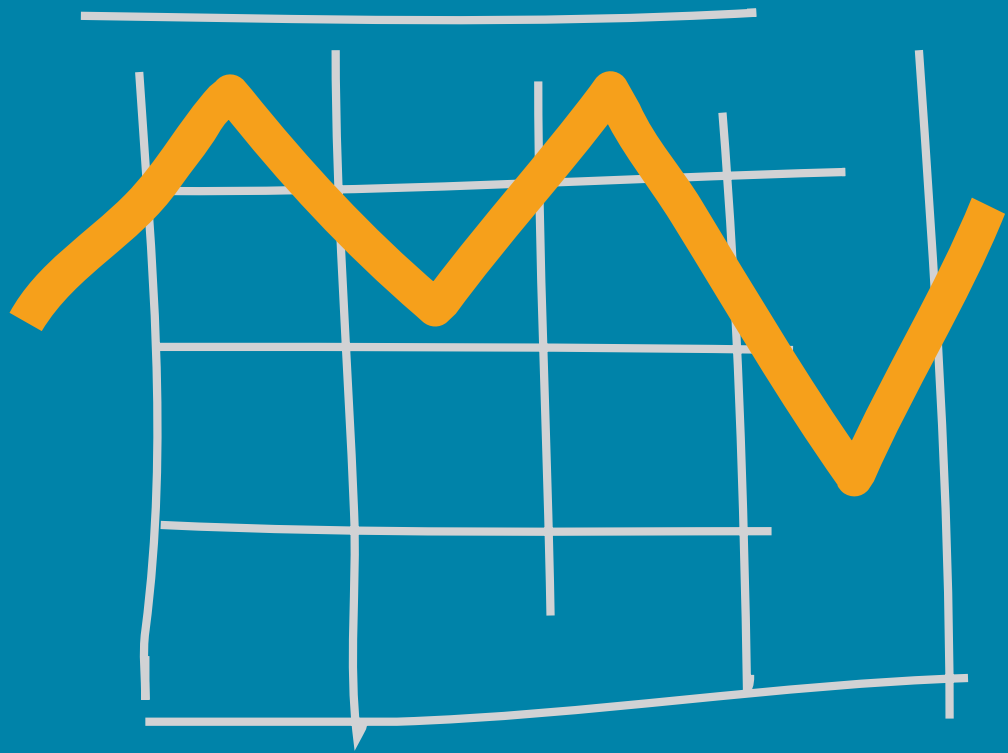

Statistiska centralbyrån Statistics Sweden

BNP

kvartal 2009:2

NATIONALRÄKENSKAPER

BNP

kvartal 2009:2

 Sveriges officiella statistik

Statistiska centralbyrån
2009

National accounts

GDP Quarterly

2009:2

Official Statistics of Sweden
Statistics Sweden
2009

Tidigare publicering – publiceras kvartalsvis
Previous publication – published quarterly

Producent
Producer SCB, avdelningen för nationalräkenskaper
SCB, National Accounts (Departement)
Box 24300, 104 51 Stockholm
+46 8 506 940 00
nrinfo@scb.se

Förfrågningar
Inquiries Andreas Lennmalm, +46 8 506 940 54
andreas.lennmalm@scb.se
Per Ericson, +46 8 506 945 37
per.ericson@scb.se

Ansvarig utgivare Monica Nelson Edberg

Denna publikation är en del av Sveriges officiella statistik (SOS). Det är tillåtet att kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet.
Om du citerar, var god uppge källan på följande sätt: Källa: SCB, *BNP kvartal*.

Den särskilda SOS-logotypen får enligt lag inte användas vid vidarebearbetningar av statistiken.

This publication is a part of the official statistics of Sweden (SOS). It may be used freely and quoted. When quoting, please state the source as follows: Source: Statistics Sweden, *GDP Quarterly*.

Use of the particular SOS logotype is prohibited when further processing the statistics.

ISSN 1654-1332 (online)

ISSN 0282-9290 (print)

URN:NBN:SE:SCB-2009-NR01TI0904_pdf (pdf)

Printed in Sweden
Från trycket 2009-09-11
Garnisonstryckeriet 2009

BNPkvartal 2009:2

Nationalräkenskaper enligt ENS 95

Innehållsförteckning – *table of contents*

Pressmeddelande	5
Kommentarer till beräkningarna kvartal 2 2009 – Comments to 2009q2 Fördjupande texter och avstämningsdokument	11
Tabeller - tables	
Faktiska värden – actual values	
1 BNP från användningssidan, försörjningsbalans, löpande priser <i>GDP: Expenditure approach, current price</i>	34
2 BNP från användningssidan, försörjningsbalans, fasta priser referensår 2000 <i>GDP: Expenditure approach, constant prices reference year 2000</i>	36
Säsongrensade värden - seasonally adjusted	
3 BNP från användningssidan, försörjningsbalans <i>GDP: expenditure approach</i>	38
Generell information om nationalräkenskaperna och primärstatistiken <i>General information on the national accounts and primary sources</i>	
Generell information om Nationalräkenskaperna	40
Nationalräkenskaperna och primärstatistiken	43
<i>General information on the Swedish national accounts</i>	46
<i>National accounts and primary sources</i>	48

Nyhet - News

Från och med publiceringen av första kvartalet 2009 (publicerat 2009-05-29) finns alla tabeller som tidigare ingått i publikationen BNPkvartal numera i Statistiska Centralbyråns statistikdatabas. Gå till www.scb.se/NR0103 och välj statistikdatabasen under Senast publicerat. Liksom tidigare publiceras även excelfilen "BNPkvartal 1993-2009:2" under Tabeller och diagram.

All the tables that used to be published in the publication GDP Quarterly are available in Statistics Sweden's Statistical databases as from the publication of the first quarter 2009 (published May 29 2009). Go to www.scb.se/NR0103-en and chose Statistical database under Last published. As usual the excel file "GDP Quarterly 1993-2009:2" is published under Tables and Graphs.

1(6)

Pressinformation från SCB

2009-09-11 kl. 09:30

Nationalräkenskaper andra kvartalet 2009: Fortsatt negativ BNP-utveckling, men tecken finns på vändning

Sveriges bruttonationalprodukt (BNP) minskade med 6 procent det andra kvartalet 2009, kalenderkorrigerad och jämförd med motsvarande kvartal 2008. Sex branscher i tillverkningsindustrin stod för drygt halva fallet. Dessa branscher utgör tillsammans mindre än 6 procent av totala BNP.

Säsongrensad och jämförd med första kvartalet 2009 ökade BNP med 0,2 procent. Det är den första ökningen sedan första kvartalet 2008. En halvårsvis jämförelse visar att BNP minskade med 6,4 procent jämfört med första halvåret 2008.

Procenttalen avser volymförändringar i förhållande till motsvarande period föregående år, om inget annat anges. För användningssidan används faktiska värden. För BNP, produktionssidan och arbetade timmar används kalenderkorrigerade värden.

Hushållens konsumtionsutgifter minskade med 1,8 procent. I likhet med tidigare kvartal bidrog fortsatt minskade utgifter för inköp av bilar och transporter starkt till den negativa utvecklingen. Flera konsumtionsändamål har dock ökat. Hushållens konsumtion av livsmedel ökade för första gången på mer än ett år och stod för det enskilt största positiva bidraget till konsumtionsutvecklingen. Att påsken inföll under andra kvartalet år 2009 och under första år 2008 bidrog förmodligen till ökningen. Hushållens konsumtionsutgifter gav ett negativt bidrag till BNP-utvecklingen med 0,8 procentenheter.

De offentliga konsumtionsutgifterna var oförändrade jämfört med samma period 2008. Statens och landstingens konsumtionsutgifter ökade medan primärkommunernas utgifter minskade.

Fasta bruttoinvesteringar minskade med 18,9 procent. Den fortsatt svaga utvecklingen förklaras främst av låga investeringar i maskiner, men även nybyggandet av små- och flerbostadshus minskade. Näringslivets investeringar minskade med knappt 24 procent till följd av framförallt minskade investeringar inom tillverkningsindustrin och byggbranschen. Offentliga myndigheters investeringar fortsatte däremot att öka, denna gång med drygt 7 procent. Ökningen förklaras främst av statliga investeringar i vägar och byggnader. Fasta bruttoinvesteringar gav ett negativt bidrag med -3,9 procentenheter till BNP-utvecklingen.

Lagerinvesteringar drog ned BNP-utvecklingen med 2,6 procentenheter. Det är det största negativa bidraget sedan kvartalsseriens början 1993. Det är främst inom handeln som lagren minskade.

2(6)

Pressinformation från SCB

2009-09-11

Exporten och importen minskade med 16,9 respektive 20,3 procent. I båda fallen är det den kraftigaste minskningen sedan åtminstone 1970. Det var återigen handeln med varor som minskade mest, denna gång med mer än 20 procent på såväl export- som importsidan. Tjänstehandeln uppvisade däremot en betydligt starkare utveckling med en exportminskning på 0,9 procent och en importminskning på 5,1 procent. Eftersom importen minskat mer än exporten så ökade exportnettot, ökningen bidrog med 0,2 procentenheter till BNP-utvecklingen.

Produktionen inom näringslivet minskade med 8,2 procent. Varuproduktionen minskade med 15,1 procent och tjänsteproduktionen med 3,8 procent. Återigen är det främst inom tillverkningsindustrin som de stora minskningarna har ägt rum. Sammantaget har dessa branscher minskat med över 20 procent. Sex branscher med anknytning till motorfordons- och maskinvaruindustrin stod för drygt halva BNP-minskningen. Bland tjänsteproducenterna är undantagen till den svaga utvecklingen fler, även om kvartalet också här präglats av minskningar. Exempel på branscher som upplevt tillväxt är kreditinstitut och försäkringsbolag samt utbildning och sjukvård. Offentliga myndigheters produktion minskade med 0,1 procent.

Antalet arbetade timmar i hela ekonomin minskade med 4,2 procent vilket är den största minskningen sedan början på 1990-talet. Det sistnämnda gäller även **antalet sysselsatta** som minskade med 2,2 procent. Detta innebar en minskad medelarbetstid även under andra kvartalet. I näringslivet minskade antalet arbetade timmar med 5,4 procent, och näringslivets arbetsproduktivitet fortsatte därmed att falla.

Hushållens disponibla inkomster ökade med 4,9 procent i löpande priser det andra kvartalet jämfört med samma kvartal 2008. Rensat för inflation ökade de disponibla inkomsterna med 2,6 procent. **Hushållens finansiella sparande** ökade med drygt 33 miljarder kronor och uppgick till ungefär 94 miljarder kronor i löpande priser. **Sparkvoten**, exklusive sparandet i premie- och tjänstepensioner, uppgick till hela 15 procent. Det motsvarar en ökning med nästan fyra procentenheter jämfört med motsvarande kvartal 2008.

Den konsoliderade offentliga sektorns finansiella sparande uppgick till 15 miljarder kronor. Det är en minskning med nästan 47 miljarder kronor jämfört med samma kvartal 2008. Statens finansiella sparande uppgick till 9,7 miljarder kronor och socialförsäkringssektorns finansiella sparande till 6,4 miljarder kronor.

Revideringar

BNP-utvecklingen, såväl i faktiska tal som kalenderkorrigerad, har höjts med 0,2 procentenheter jämfört med snabbversionen av andra kvartalet som publicerades den sista juli. Revideringar har skett på flera av försörjningsbalansens komponenter. Revideringarna är främst en följd av att ett mer fullständigt underlag har kunnat användas jämfört med snabbversionen.

Ny information har medfört vissa revideringar även av första kvartalet 2009. BNP-utvecklingen har reviderats ned med 0,3 procentenheter i såväl faktiska tal som kalenderkorrigerad. Revideringarna berör de flesta av försörjningsbalansens komponenter. Den kalenderkorrigerade BNP-utvecklingen har reviderats ned med 0,3 procentenheter. Mer information om revideringarna finns i ”Kommentarer till kvartalsberäkningarna” i

3(6)

Pressinformation från SCB

2009-09-11

publikationen BNPkvartal 2009:2 eller under [Temaartiklar och kommentarer](#) på www.scb.se/nr0103 .

Fördjupning

Publikationen BNP kvartal 2009:2 innehåller även sju fördjupningsartiklar. I denna publicering sker fördjupning i bland annat följande ämnen:

- Största raset på arbetsmarknaden sedan början av 1990-talet
- Rekord i lagerneddragning

Dokumentet finns under [Temaartiklar och kommentarer](#) på <http://www.scb.se/nr0103> .

4(6)

Pressinformation från SCB
2009-09-11

**Tabell 1 BNP från produktionssidan, kalenderkorrigerad (1),
volymförändring (procent)
GDP production approach, working-day adjusted,
change in volume (percent)**

	2008				2009	
	<u>Kv 1</u>	<u>Kv 2</u>	<u>Kv 3</u>	<u>Kv 4</u>	<u>Kv 1</u>	<u>Kv 2</u>
BNP till marknadspris	1,9	1,3	0,1	-4,9	-6,8	-6,0
Därav						
Varuproduktion (SNI 01-45)	1,1	0,4	0,0	-9,3	-16,7	-15,1
del Tillv. ind (SNI 15-37)	0,1	-1,0	-0,4	-13,9	-23,1	-20,8
Tjänsteproduktion (SNI 50-95)	3,0	2,2	0,2	-4,3	-5,1	-3,8
S:a näringsliv (2)	2,2	1,7	0,2	-6,1	-9,6	-8,2
Offentliga myndigheters produktion	1,3	-0,2	0,0	-0,5	1,2	-0,1
Arbetsinsats, arbetade timmar	2,0	2,6	0,4	-1,3	-1,5	-4,2

(1) Kalenderkorrigerad BNP innebär att det faktiska värdet är korrigerat för effekten av olika antal arbetsdagar inom kvartalen. Volymförändringen avser en jämförelse med motsvarande period föregående år.

(2) Exklusive tullar och produktskatter netto.

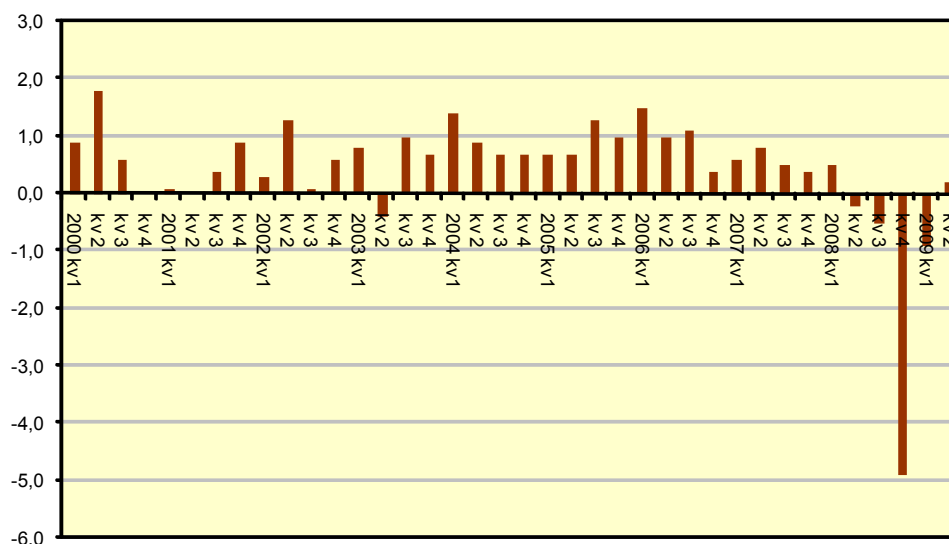
**Tabell 2 BNP, säsongrensad, volymförändring (procent) (1)
GDP, Seasonally adjusted, change in volume (percent)**

	<u>Kv 1</u>	<u>Kv 2</u>	<u>Kv 3</u>	<u>Kv 4</u>
2000	0,9	1,8	0,6	0,0
2001	0,1	0,0	0,4	0,9
2002	0,3	1,3	0,1	0,6
2003	0,8	-0,4	1,0	0,7
2004	1,4	0,9	0,7	0,7
2005	0,7	0,7	1,3	1,0
2006	1,5	1,0	1,1	0,4
2007	0,6	0,8	0,5	0,4
2008	0,5	-0,2	-0,5	-4,9
2009	-0,9	0,2		

(1) Volymförändringen avser en jämförelse med närmast föregående period.

5(6)

Pressinformation från SCB
 2009-09-11

Diagram 1 BNP, säsongrensad, volymförändring (procent) (1)
GDP, Seasonally adjusted, change in volume (percent)

(1) Volymförändringen avser en jämförelse med närmast föregående period.

Tabell 3 BNP från användningssidan, försörjningsbalans,
volymförändring (procent) samt faktiska värden
GDP: expenditure approach, change in volume (percent)
and actual values

	Volymförändring (procent) i förhållande till motsvarande period föregående år							Miljoner kronor		
	2008					2009			2009	
	Kv 1	Kv 2	Kv 3	Kv 4	Helår	Kv 1-2	Kv 1	Kv 2	Kv 1-2	Kv 2
BNP till marknadspris	1,0	3,0	0,6	-4,8	-0,2	2,0	-6,9	-7,0	-7,0	789 848
Import	6,6	8,7	2,4	-5,2	3,0	7,7	-14,2	-20,3	-17,3	307 703
Varor (SNI 01-45)	4,6	10,2	2,1	-7,3	2,2	7,4	-17,7	-25,5	-21,6	213 464
Tjänster (SNI 50-93)	12,8	4,6	3,3	0,5	5,0	8,5	-4,4	-5,1	-4,7	94 239
S:a Tillgång	2,7	4,7	1,2	-4,9	0,8	3,7	-9,2	-11,2	-10,2	1 097 551
Hushållens konsumtionsutgifter	1,5	1,6	-0,5	-3,3	-0,2	1,5	-3,0	-1,8	-2,4	377 153
Egentliga hushåll	1,5	1,7	-0,5	-3,4	-0,3	1,6	-3,2	-2,0	-2,6	362 678
HIO ⁽¹⁾	1,4	-0,4	-0,6	-0,6	-0,1	0,4	2,7	4,3	3,6	14 475
Offentliga konsumtionsutgifter	0,1	2,8	3,2	0,2	1,5	1,5	2,7	0,0	1,4	220 268
Staten	-0,8	-0,8	5,1	-1,3	0,2	-0,8	3,7	0,7	2,1	58 088
Kommunerna	0,4	4,3	2,5	0,8	2,0	2,3	2,4	-0,3	1,1	162 180
Fast bruttoinvestering	5,9	6,2	2,0	-2,5	2,7	6,0	-15,8	-18,9	-17,5	140 518
Lagerinvestering ⁽²⁾	-0,8	0,7	-0,7	-1,5	-0,6	0,0	-1,4	-2,6	-2,0	-17 690
Export	5,8	6,4	3,0	-7,1	1,8	6,1	-15,6	-16,9	-16,3	377 231
Varor (SNI 01-45)	4,6	7,2	3,8	-10,3	1,1	5,9	-21,3	-23,1	-22,2	252 085
Tjänster (SNI 50-93)	9,2	4,3	1,2	0,7	3,7	6,6	-1,1	-0,9	-1,0	125 146
S:a Användning ⁽³⁾	2,7	4,7	1,2	-4,9	0,8	3,7	-9,2	-11,2	-10,2	1 097 551

(1) Hushållens icke-vinstdrivande organisationer

(2) Förändring i procent av BNP för jämförelseperioden.

(3) Inklusive förändring i värdeföremål.

6(6)

Pressinformation från SCB
2009-09-11**Definitioner och förklaringar**

Volymförändringar: I texten angivna procenttal avser, om inget annat anges, volymförändringar i förhållande till motsvarande period föregående år. För BNP, produktion och sysselsättning används kalenderkorrigerade värden.

Kalenderkorrigerad (dagkorrigerad): Används för jämförelse mellan samma kvartal eller halvår olika år. Innebär korrigering för effekten av olikheter i antalet arbetsdagar under ett kvartal eller halvår. Helårssiffror redovisas utan kalenderkorrigering.

Säsongrensad: Används för jämförelse mellan två på varandra följande kvartal. Säsongrensning görs för att utjämna återkommande variationer under året.

Faktiska värden: Används vid jämförelse mellan hela kalenderår, samt vid kvartalsjämförelser för användningssidans komponenter mellan samma kvartal olika år.

Fasta priser: BNP och dess komponenter är beräknade i föregående års prisnivå och därefter kedjade till referensår 2000. Denna metod medför att serier med värden i fast pris med referensår 2000 inte är additiva. En summering av till exempel försörjningsbalansens komponenter ger inte värdet på BNP.

Bidrag till BNP-utvecklingen: De uppgifter som redovisas som bidrag till BNP-utvecklingen avser faktiska värden och är inklusive importinnehållet i respektive delaggregat.

Jämförbarhet med primärstatistik: Vid sammanställning av nationalräkenskaper används en mängd primärstatistiska uppgifter. Statistiken har ofta täckning och definitioner som inte helt motsvarar NR-systemets krav, varför tillägg och korrigeringar görs. Om tillgängliga data inte ger en samstämmig bild av den ekonomiska utvecklingen vidtas justeringar i NR. Detta leder till att publicerade uppgifter från primärstatistik och NR ibland kan avvika från varandra. Avvikelser kan också förekomma på grund av att aktualiteten kan vara olika. Se till exempel publikation [BNP kvartal 2008:1](#) för en beskrivning av skillnaderna mellan kalenderkorrigeringen i NR och AKU.

Avstämning: BNP beräknas med hjälp av tillgänglig statistik såväl från användningssidan som från produktionssidan. Dessa beräkningar ger inte exakt samma resultat. För att eliminera differenserna görs därför avstämningsjusteringar.

Sparkvot: Sparkvoten definieras som sparande i förhållande till disponibel inkomst. Sparandet, och därmed sparkvoten, kan beräknas inklusive eller exklusive sparandet i tjänste- och premiepensioner.

Publikation

Se publikation BNP-kvartal på SCB:s webbplats www.scb.se/nr0103 under publikationer. De aktuella tabellerna för BNP kvartal från 1993- finns även i Excel under fliken *Tabeller & Diagram* på denna sida.

Statistikdatabasen

Vissa uppgifter redovisas i databaserna som avgiftsfritt är åtkomliga via SCB:s webbplats, www.scb.se.

Mer om ...

Information om statistikens kvalitet, framställningssätt, avstämningsförfarande samt de mest efterfrågade tabellerna och diagrammen, med mera, finns på www.scb.se/nr0103.

Nästa publiceringstillfälle

Nästa pressmeddelande i serien publiceras 2009-11-27 kl. 09.30.

Kommentarer till beräkningarna kvartal 2, 2009

Fördjupande texter

Efter de fördjupande texterna finns en beskrivning av avstämningar mellan ekonomins produktions- och användningssida som gjorts i samband med beräkningarna.

I samband med beräkningarna av andra kvartalet 2009 har första kvartalet 2009 reviderats. I texten om Revideringar finns en beskrivning över de viktigaste förändringarna och dess konsekvenser för estimaten.

I samband med andra kvartalet 2009 publiceras fördjupande texter inom följande områden:

- [Hushållens konsumtion minskade med två procent](#)
- [Oförändrade offentliga konsumtionsutgifter](#)
- [De fasta bruttoinvesteringarna föll kraftigt](#)
- [Rekord i lagerneddragning](#)
- [Fortsatt ras i utrikeshandeln, men tjänsterna håller emot](#)
- [Produktion inom näringsliv och offentliga myndigheter](#)
- [Största raset på arbetsmarknaden sedan början av 1990-talet](#)
- [Avstämning av andra kvartalet 2009](#)
- [Revideringar vid beräkning av andra kvartalet 2009](#)
- [Allmänt om revideringar i de kvartalsvisa Nationalräkenskaperna](#)

Hushållens konsumtion minskade med två procent

De egentliga hushållens konsumtionsutgifter¹ minskade med 2 procent i volym det andra kvartalet 2009 i jämförelse med motsvarande kvartal 2008. Bidraget till BNP-utvecklingen uppgick till -1 procentenhet.

Hushållskonsumtionen av fordon och transporter fortsatte att minska det andra kvartalet 2009 och gav det största negativa bidraget till utvecklingen av hushållskonsumtionen med - 1, 2 procentenheter. Hushållskonsumtionen av fordon och transporter har nu fallit sex kvartal i rad och det är fortsatt främst konsumtionen av nya och begagnade bilar som drar ned ändamålet. Utöver fordon och transporter gav även svensk konsumtion utomlands och utländska besökares konsumtion i Sverige kraftigt negativa bidrag till utvecklingen av hushållskonsumtionen. Mest positivt bidrag gav konsumtionen av livsmedel som ökade det andra kvartalet.

Nedan presenteras en tabell över samtliga utgiftsposter det andra kvartalet 2009 på tvåsiffernivå.

Tabell 1. Bidrag till hushållskonsumtionen och volymutveckling per COICOP², procentenheter och procent.

COICOP	Bidrag	Volymutveckling
01 Livsmedel och dryck	0,4	3,4
02 Alkohol och tobak	0,3	7,1
03 Beklädnadsartiklar	0,1	1,5
04 Bostad, elektricitet	0,1	0,2
05 Möbler, hushållsartiklar	-0,1	-1,9
06 Hälsa- och sjukvård	0,3	8,4
07 Transporter	-1,2	-8,5
08 Kommunikation	0,1	3,8
09 Fritid, underhållning	-0,2	-1,5
10 Utbildning	0	3,8
11 Hotell, café och restaurang	-0,4	-6,8
12 Övriga varor och tjänster	0,3	2,9
15 Svensk konsumtion i utlandet	-0,7	-14,7
16 Utländska besökares konsumtion i Sverige	-0,9	16,9
Totalt	-2	-2,0

Konsumtionen från delar av detaljhandeln ökade

Hushållskonsumtionen av detaljhandelsvaror ökade med 3,7 procent i löpande priser och 2,2 procent i volym det andra kvartalet 2009.

¹ Det vill säga exklusive hushållens icke vinstdrivande organisationer.

² Classification of individual consumption by purpose

Konsumtionen av sportutrustning, campingartiklar och fritidskläder fortsatte att öka kraftigt med 17,5 procent i volym. Konsumtionen av "vanliga" kläder och skor ökade också efter att ha uppvisat en negativ konsumtionsutveckling det första kvartalet 2009. Hushållens utgifter för hemelektronik har inte minskat i volym sedan 1996 och det gjorde de inte heller det andra kvartalet 2009 då de ökade till följd av fortsatt fallande priser. Ökningstakten har dock bromsats ner de senaste kvartalen, även om utvecklingstalen fortfarande är tvåsiffriga. Hushållskonsumtionen av möbler minskade för fjärde kvartalet i rad.

Försäljningen av receptfria läkemedel ökade kraftigt det andra kvartalet med 9 procent i volym. Konsumtionen av handsprit återfinns också under COICOP 06 - hälso- och sjukvård, men den ökade konsumtionen av handsprit till följd av oron inför svininfluensans framfart kommer antagligen inte att märkas förrän beräkningarna av det tredje kvartalet.

Hushållskonsumtionen av livsmedel har de senaste fyra kvartalen varit negativ och uppvisat kraftiga prisökningar. Det andra kvartalet ökade konsumtionen av livsmedel med knappt 3,4 procent i volym. En förklaring till ökningen kan vara att påsken under 2009 låg i det andra kvartalet medan den under 2008 inföll under det första kvartalet. Påsken har en stark koppling till konsumtionen av mat och enligt HUI är livsmedelsförsäljningen cirka 20 procent högre under påskveckan än under en genomsnittsvecka.

Prisutvecklingen för det totala ändamålet livsmedel har också dämpats även om enskilda livsmedel fortfarande har kraftiga prisökningar. Nedan presenteras en tabell över implicit prisindex för livsmedel där prisutvecklingen är mätt som förändringen mot föregående års medelpris=100.

Tabell 2. Prisutveckling för totala livsmedel, implicit prisindex.

COICOP 01 - Livsmedel	Implicit prisindex
2007 Kv. 1	101,11
2007 Kv. 2	101,47
2007 Kv. 3	101,74
2007 Kv. 4	103,93
2008 Kv. 1	104,86
2008 Kv. 2	106,78
2008 Kv. 3	107,51
2008 Kv. 4	108,35
2009 Kv. 1	103,32
2009 Kv. 2	103,27

Konsumtionen av alkohol ökar men vem som faktiskt köper den är oklart

Den totala konsumtionen av alkohol har ökat både det första och det andra kvartalet 2009. Det första kvartalet ökade konsumtionen med 2 procent i volym och det andra kvartalet ökade den med 10 procent i volym. Gränshandeln har samtidigt påverkats av den fallande kronkursen vilken gjort inköp i grannländer såsom Tyskland och Danmark betydligt dyrare för svenskar. Kronkursen har dock på samma gång gjort utländska besökares konsumtion i Sverige billigare och systembolaget i Sverige

rapporterar att antalet kunder från Danmark, Finland och Norge ökat det första halvåret. Försäljningsökningen kan emellertid också bero på att många svenskar i år valt att semestra i Sverige samt på grund av påskeffekten.

Ökningen av alkoholkonsumtionen bör således analyseras tillsammans med ökningen av COICOP 16 (utländska besökare konsumtion i Sverige) som ökat med 17 procent det andra kvartalet samt COICOP 15 (svensk konsumtion i utlandet) som minskat med 15 procent under kvartalet. Då utländska besökares konsumtion i Sverige är en avdragspost som inte är varu- eller tjänstefördelad och svensk konsumtion utomlands är en tilläggspost som inte är varu- eller tjänstefördelad leder det till att utvecklingen av *svenska folkets* alkoholkonsumtion är oklar.

Ökad utlåning till bostadsrätter och därmed ökad konsumtion av banktjänster

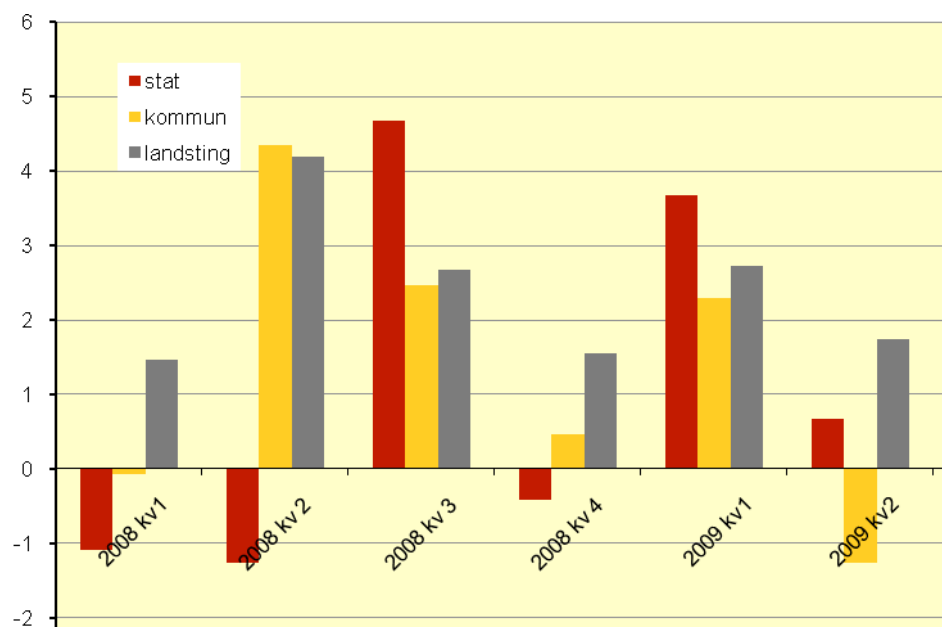
Det andra kvartalet ökade utlåningen till bostadsrätter vilket gav genomslag i hushållskonsumtionen. FISIM eller Financial services indirectly measured motsvarar bankernas räntenetto det vill säga skillnaden mellan bankernas egen räntekostnad och deras in- och utlåningsräntor till kunden. Till följd av den ökade utlåningen ökade konsumtionen av FISIM med 2,7 procent i volym. Konsumtionen av de direkta banktjänsterna, det vill säga hushållens provisionskostnader (avgifter för uppläggnings av lån, fondavgifter m.m.) ökade med 8,5 procent i volym.

Oförändrade offentliga konsumtionsutgifter

De totala offentliga konsumtionsutgifterna uppvisade en oförändrad volymutveckling jämfört med det andra kvartalet 2008. Staten och landstingen visade en positiv utveckling medan primärkommunernas utveckling var negativ.

Eftersom primärkommunerna står för cirka hälften av de totala offentliga konsumtionsutgifterna har de stor betydelse för det totala resultatet. Kommunernas volymutveckling för konsumtionen var -1,3 procent jämfört med andra kvartalet 2008. Det är den lägsta utvecklingen sedan första kvartalet 2005, då den var -2,1 procent. Statens konsumtionsutgifter ökade med 0,7 procent medan landstingens konsumtionsutgifter ökade med 1,8 procent.

Diagram 1. Konsumtionsutgifter, volymutveckling i procent 2008:1 -2009:2.

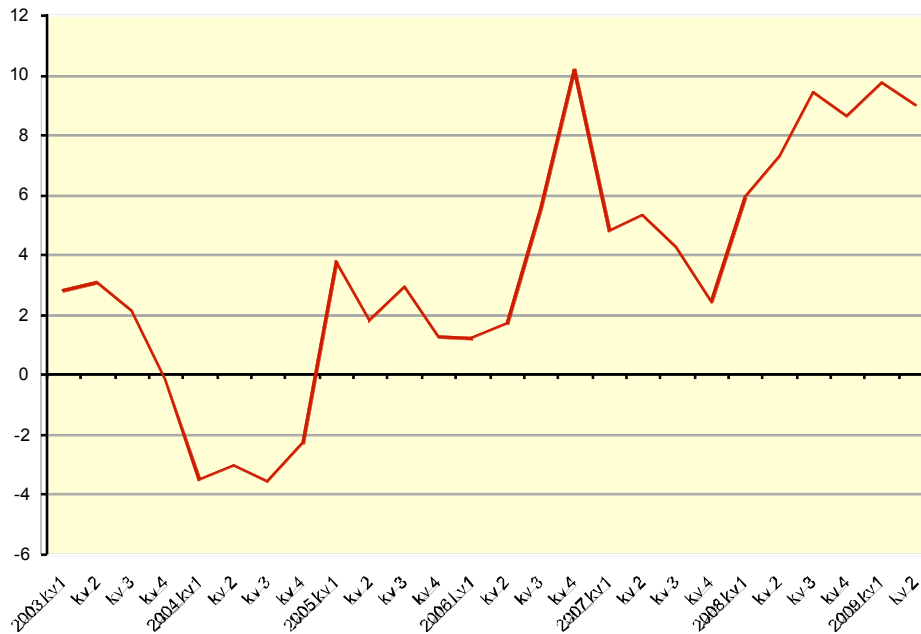
Fortsatt ökning av de sociala naturaförmånerna

Sociala naturaförmåner³ ökade med 9,7 procent i volym första kvartalet och andra kvartalet fortsatte ökningen med 9,0 procent. Den kommunala sektorn står tillsammans för cirka 90 procent av de totala sociala naturaförmånerna, fördelade ungefär lika mellan primärkommuner och landsting. Primärkommunernas volymökning ligger detta kvartal på 8,5 procent och precis som förra kvartalet är det Stockholm som står för den största ökningen. Ökningen beror på att en stor del av äldreomsorgen, samt till en viss del förskolor och skolor lades ut på entreprenad under slutet av 2008, vilket ger en följd effekt 2009.

Landstingen ökade med 7,5 procent i volym. För landstingen består sociala naturaförmåner till största delen av kostnader för läkemedelsförmånen samt vårdavtal med privata vårdgivare. Vårdavtalen ökade med ca 11 procent, vilket bland annat beror på att Södertälje sjukhus bolagiserats. Läkemedelsförmånen ökade med endast 3,3 procent vilket beror på att landstingen har jobbat en hel del med att byta ut dyra läkemedel mot billigare varianter.

För staten är de sociala naturaförmånerna inte så omfattande, men de fortsätter att öka, som en följd av tandvårdsreformen. Volymökningen var detta kvartal 18,7 procent.

³ Sociala naturaförmåner består av utgifter för varor och tjänster som finansieras av offentliga myndigheter men som produceras av marknadsproducenter och levereras till hushållen.

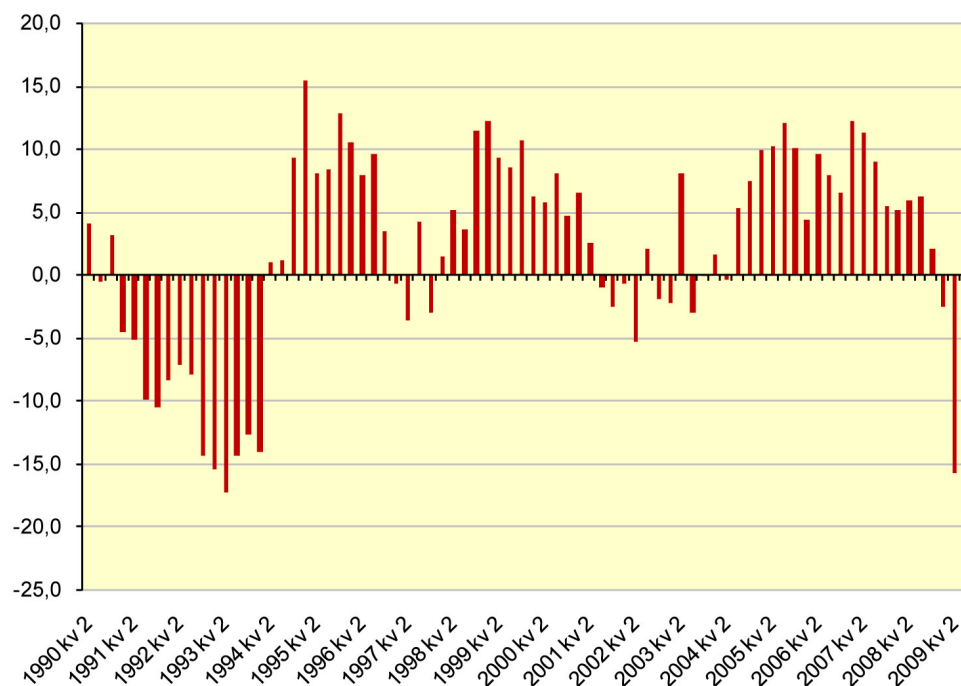
Diagram 2. Sociala naturaförmåner, volymförändring i procent 2003:1-2009:2.

De fasta bruttoinvesteringarna föll kraftigt

De fasta bruttoinvesteringarna föll kraftigt andra kvartalet 2009. Investeringarna har kommit in i ett förlopp med kraftigt negativa utvecklingstal. Den avgörande förklaringen till nedgången är raset i maskininvesteringar. Kapacitetsutnyttjandet av maskiner som fortsatt att sjunka under 2009, började gå ned redan under andra kvartalet 2008.

Nedgången på 19 procent är historisk och ligger i paritet med kvartalen under 1993. Fallet i fasta bruttoinvesteringar 2009 gick snabbt och följde på en mycket lång uppgångsperiod, med små nedgångar 1997 och 2001-2002. Nedgången 1993 var ett utdraget förlopp som föregicks av många kvartal med negativa utvecklingstal 1991 och 1992.

Diagram 3. Totala fasta bruttoinvesteringar 1990:1–2009:2, volymförändring i procent jämfört med motsvarande kvartal föregående år.

Näringslivet föll nästan en fjärdedel

I Näringslivet sjönk de fasta investeringarna med hela 24 procent. Bland varubranscherna, med en nedgång på 21 procent, var det tillverkningsindustrin och byggindustrin som bidrog mest till nedgången. Tjänstebanscher sjönk kraftigare med 25 procent. Tittar man på tjänstebanscher, exklusive bostadsinvesteringarna som fallit sedan andra kvartalet 2008, föll tjänsterna än mer med 28 procent. Företagstjänster minskade volymmässigt hela 39 procent. Partihandeln minskade sina investeringar med 28 procent.

Staten satsade på vägar

De offentliga myndigheternas investeringar i vägar och byggnader hade rollen av att ensam försöka hålla investeringarna uppe och ökade 7,4 procent i volym. Endast 15 procent av de totala investeringarna finns inom de offentliga myndigheterna, så det positiva bidraget blev enbart 1,1 procentenhet.

Tabell 3. Bidrag till volymutveckling samt volymförändring av fasta bruttoinvesteringar⁴ per investeringstyp, procentenheter, procent kvartal 2 2009.

Investeringstyp nr	Investeringstyper i NR	Bidrag procentenhet	Volym procent
2+3	Maskiner inkl transportmedel	-13,6	-34
	därav maskinleasing	-2,0	-29
	därav mask inkl transportm exkl leasing	-11,6	-34
2	Maskiner och inventarier	-10,2	-34
	Övriga maskiner	-9,5	-34
	Övriga leasing maskiner	-0,7	-28
3	Transportmedel	-3,4	-33
	Bilar lastbilar bussar mm	-1,2	-25
	Bil leasing	-1,3	-30
	Transportmedel exkl bilar	-0,9	-104
4	Bostäder	-4,1	-26
5	Byggnader inkl vägar	-0,4	-1,6
	därav vägar	0,5	20
1,6	Programvara mm	-0,8	-4,8
	Totalt	-19	-19

Bred nedgång

Andra kvartalet visade en bred nedgång där nästan allt sjönk kraftigt. Transportmedel, leasade och inte leasade bidrog 3,4 procent till nedgången. Bostadssektorn gav minus 4,1 procent med tonvikt på nybyggnation av små- och flerbostadshus som bidrog 4 procentenheter till nedgången. Ombyggnationer sjönk inte lika kraftigt, men gav ett negativt bidrag på minus 0,1 procentenheter. Bygg- och anläggningsinvesteringar, frånräknat vägar, bidrog endast en procentenhet till nedgången. Ombyggnader av flerbostadshus visade dock en ökning och gav ett positivt bidrag på 0,4 procentenheter.

Ras i maskininvesteringar förklarar nära 50 procent av nedgången

Under stor del av förra året höll de totala leasinginvesteringarna i maskiner och transportmedel uppe maskininvesteringarna. Men under 2009 har detta vänts i motsvarande nedgångar. Övriga maskininvesteringar, exklusive leasing, bidrog med minus 12 procent till nedgången. Volymnedgången för transportmedel (bilar, lastbilar, bussar släpfordon, tåg, fartyg och flygplan), exklusive leasing, utgör endast 2,1 procentenheter av dessa 12 procentenheter. Det betyder att den kraftigaste nedgången har skett för egenfinansierade maskiner och inventarier exklusive transportmedel med minus 9,5 procentenheter. Det motsvarar drygt 50 procent av nedgången i de fasta bruttoinvesteringarna.

⁴ Fasta bruttoinvesteringar definieras som anskaffning (plus) minus avyttring (minus) av tillgångar, därför kan volymtal ibland bli konstiga.

Rekord i lagerneddragning

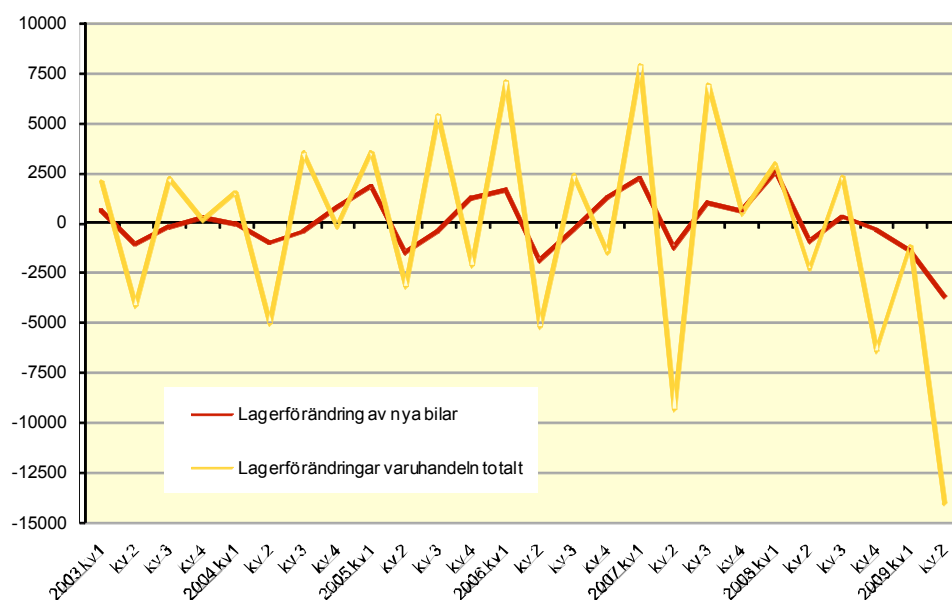
Lagerneddragningarna påverkade BNP-utvecklingen med hela -2,6 procentenheter. Partihandeln sålde av sina råvarulager och motorhandeln drog ner sina lager av nya bilar mer än vanligt.

Under årets andra kvartal var det framförallt inom handeln som företagen tömde sina lager. Lagerneddragningarna påverkade BNP-utvecklingen med -2,6 procentenheter. Inte sedan 1977 har svenska företag dragit ner sina lager så mycket som under årets andra kvartal. I mitten av 1970-talet gjordes stora lagerinvesteringar med hjälp av statligt stöd men under 1977 avvecklades dessa stora lager. BNP-påverkan av lager beräknas som förändringen under kvartalet jämfört med förändringen under motsvarande kvartal föregående år i procent av BNP för jämförelseperioden.

Lagren minskade med nästan 18 miljarder kronor under det andra kvartalet. Förändringen var drygt 20 miljarder kronor jämfört med motsvarande kvartal förra året då lagren ökade med drygt 2 miljarder kronor. Handeln drog ner sina lager med närmare 15 miljarder kronor och gruvor och tillverkningsindustrin med drygt 5,5 miljarder kronor. Lagren inom jord- och skogbruk byggdes upp med totalt drygt 2,5 miljarder kronor.

Varuhandeln drar regelmässigt ner sina lager inför sommaren, men i år blev lageravvecklingen ovanligt stor. Det var framförallt partihandeln som sålde av sina råvarulager samt motorhandeln som drog ner sina lager av nya bilar mer än vanligt. Se diagram nedan.

Diagram 4. Lagerförändring inom varuhandeln totalt samt av nya bilar inom motorhandeln perioden 2003:1–2009:2. Löpande priser. Miljoner kronor.

Partihandelns lagerneddragningar skedde främst för maskiner och övriga insatsvaror inom industrin samt för byggvaror och järnhandelsvaror.

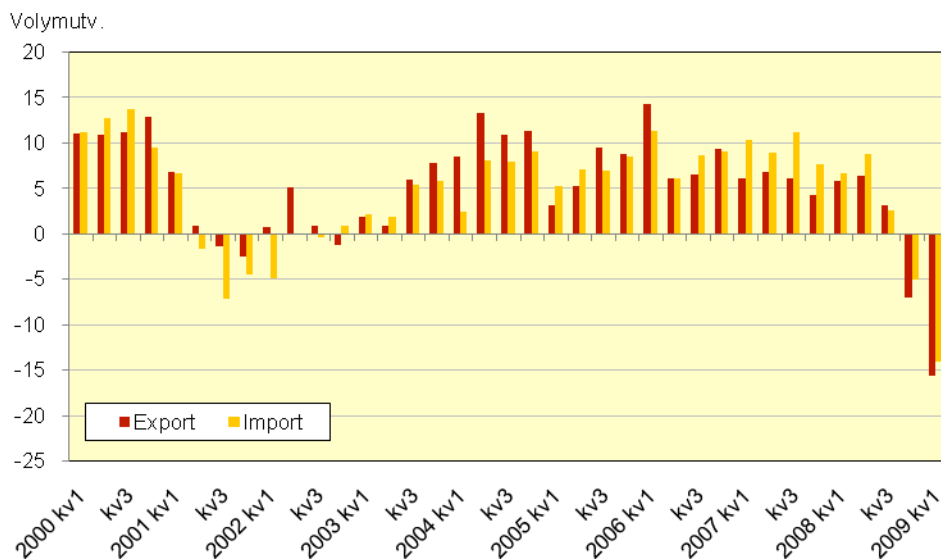
Industrin drog ner både sina lager av insatsvaror och färdiga varor, men lagerförändringarna var inte exceptionellt stora. Lagren av produkter i arbete var i stort sett oförändrade under kvartalet.

Fortsatt ras i utrikeshandeln, men tjänsterna håller emot

Föga förvånande präglades även det andra kvartalet 2009 av kraftiga nedgångar i utrikeshandeln. Såväl den totala importen som exporten satte nya rekord för hur mycket de kan minska i volym jämfört med samma kvartal föregående år. De nya rekorden lyder -20,3 procent för importen och -16,9 procent för exporten.

Sett till de ingående delarna var det varuhandeln som dominerade nedgången med fall på 25,5 procent för importen respektive 23,1 procent för exporten. Tjänstehandeln å andra sidan gav ett visst hopp inför framtiden då exporten av tjänster enbart sjönk med 0,9 procent vilket är något bättre än motsvarande siffra förra kvartalet. Importen av tjänster minskade med 5,1 procent.

Diagram 5. Volymutveckling total export/import 2000:1-2009:2.

Tjänstehandeln bromsar fallet

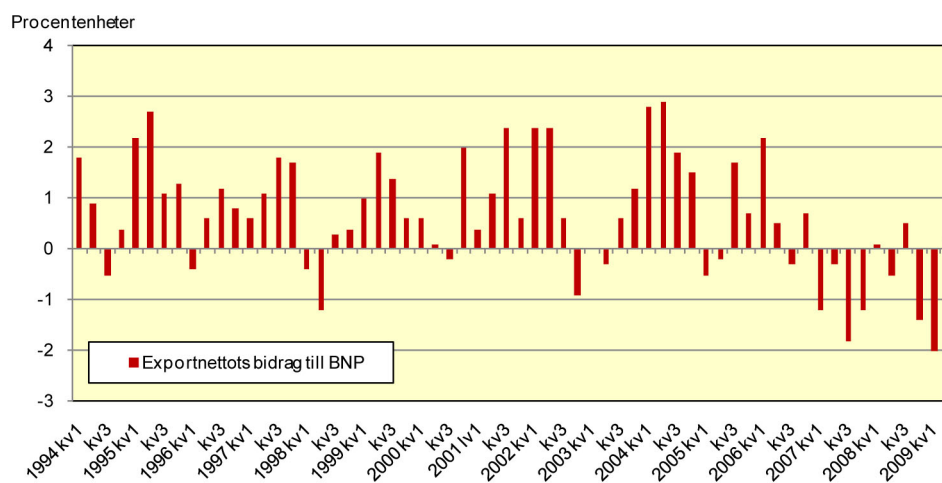
Inom varuhandeln minskade samtliga av de viktigare produktgrupperna det gångna kvartalet, både på export- och importsidan. Inom utrikeshandeln med tjänster var utvecklingen istället mer diversifierad då det fanns ett flertal produktgrupper som växte med mer än 10 procent jämfört med samma kvartal föregående år. Bland annat har vi importerat mycket reklamtjänster (+30 %) samt exporterat FoU (+23 %) och övriga företagstjänster (+18 %).

En post som skiljer sig mycket åt mellan export och import är resevaluta som steg med 17 procent på exporten men minskade med 15 procent på importen. En trolig förklaring till detta är att svenskar i större utsträckning än vanligt har valt att semestra inom landet samtidigt som den svaga kronkursen gjorde Sverige attraktivt för utländska turister.

Exportnettot växer trots krisen

Utrikeshandeln har drabbats hårt av krisen och jämfört med samma kvartal föregående år har exporten minskat med drygt 67 miljarder kronor i löpande priser. Trots detta lyckades exportnettot slå ett nytt rekord under det andra kvartalet. Totalt blev exportnettot 70 miljarder kronor i löpande priser och gav ett positivt bidrag till BNP på 0,2 procentenheter. Skälet till att exportnettot ökar så kraftigt trots den vikande exporten är naturligtvis att importen har minskat ännu mer under samma period. Sedan det andra kvartalet förra året har importen minskat med 74 miljarder kronor i löpande priser. I figuren nedan visas exportnettots bidrag till BNP sedan 1994.

Diagram 6. Exportnettots bidrag till BNP, procentenheter. 1994:1-2009:2.

Produktion inom näringsliv och offentliga myndigheter

Efter det som har beskrivits som den hitintills djupaste ekonomiska kris världen upplevt under efterkrigstiden väntar många spánt på det allra minsta tecken till uppgång eller åtminstone tecken till utplaning.

Under det andra kvartalet visar nationalräkenskaperna att fallet har hejdats. Näringslivets produktion ökade något, och en jämförelse av säsongrensade tal visade således på en liten uppgång jämfört med första kvartalet.

Utvecklingen under andra kvartalet

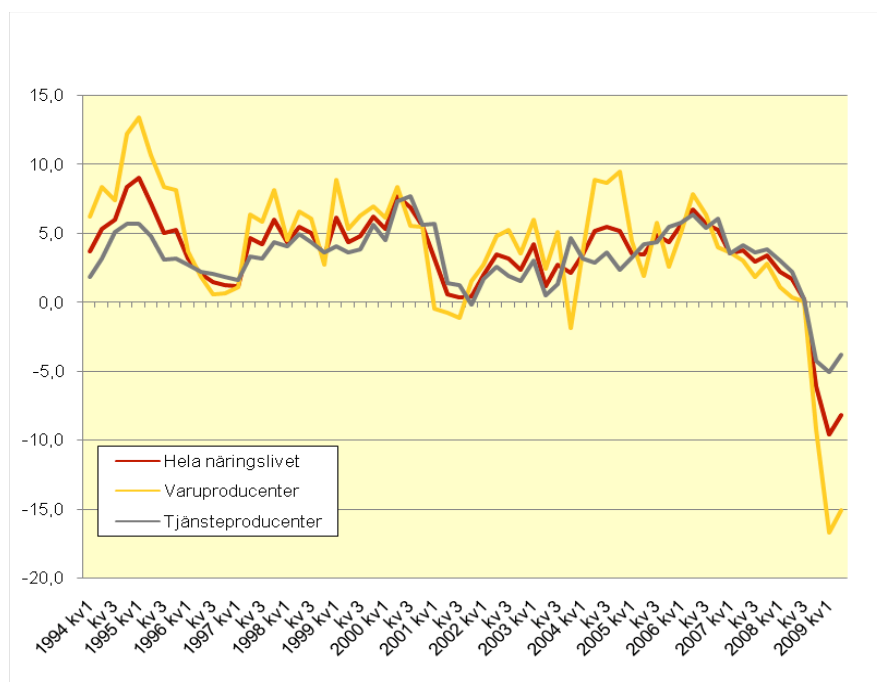
Varuproducenterna har sedan nedgången inleddes upplevt ett större fall än tjänsteproducenterna. I synnerhet tillverkningsindustrin har fallit ohejdat. Sedan produktionstoppen första kvartalet 2008 har produktionsnivån sänkts nästan 24 procent och under de senaste tre kvartalerna sjönk produktionsnivån 18,5 procent.

Jämfört med motsvarande kvartal förra året minskade varuproducenternas produktion med 15,1 procent, medan tjänsteproducenternas fall stannade vid mer beskedliga 3,8 procent.

Näringslivets totala produktion föll 8,2 procent, där tillverkningsindustrin föll med nästan 21 procent. Den offentliga tjänsteproduktionen minskade med endast en tiondels procent.

Det första kvartalet 2009 var fallet något större. Varu- och tjänsteproducenter sänkte sin produktion med 16,7 respektive 5,1 procent. Näringslivet och tillverkningsindustrin föll 9,6 respektive 23 procent. Men offentliga tjänster gick mot strömmen då en ökning med 1,2 procent kunde noteras.

Diagram 7. Näringslivets förädlingsvärde i fasta priser, kalenderkorrigerat. Procentuell förändring jämförd med samma kvartal föregående år.

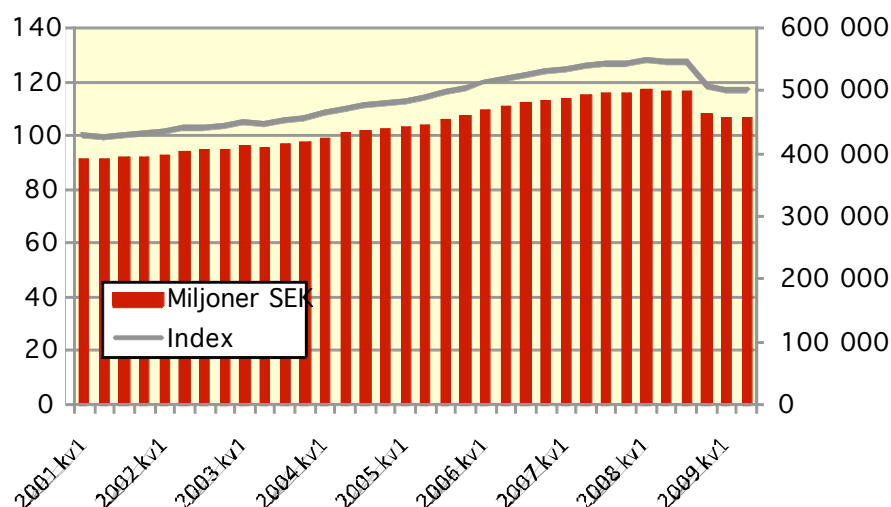
Olika utveckling inom branscher

I synnerhet produktionen av verkstadsprodukter minskade drastiskt, men även inom trä, massa, papper samt inom textil, järn/stål och handel var fallet djupt. I stort sett opåverkad verksamhet noterades inom näringarna jordbruk, fastighetsförvaltning, livsmedel, datakonsulter samt övriga tjänster. Ökningar noterades för kemisk industri, teletjänster samt även undantaget inom verkstadsprodukterna, delbranschen elektroindustri. I princip var det de mer exportberoende aktiviteterna som minskade kraftigt medan aktiviteter inriktade på hemmamarknaden utvecklades mindre dåligt.

Ett par exempel på extrema fall i produktionen utgörs av industrin för motorfordon och stål- o metallverk som föll drygt 59 respektive nästan 41 procent. Dock var det några procentenheter bättre än första kvartalet.

Diagram 8. Näringslivets produktion från 2001, säsongrensad. Fasta priser, referensår 2000.

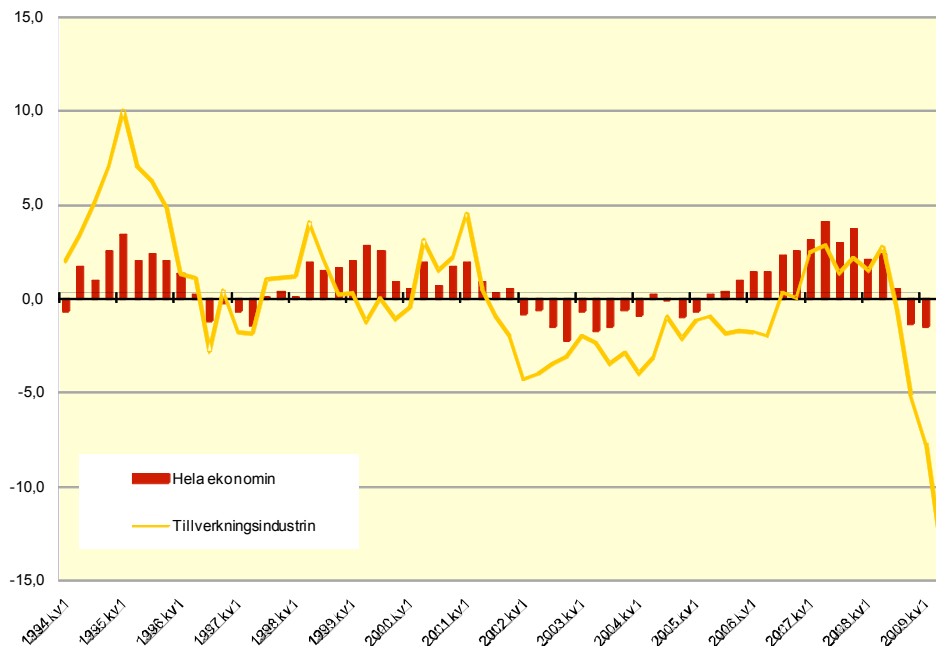
Jämfört med föregående säsongrensade kvartal ökade näringslivets produktion med 0,2 procentenheter. En konsekvens av att de föregående kvartalen på årsbasis minskat med ungefär samma tal, är att utvecklingen planar ut vid jämförelse med närmast föregående (säsongrensad) kvartal. Detta kan således också i viss mån noteras i uppgifterna avseende det andra kvartalet. Några tydliga tecken på en generell vändning kan inte skönjas. Att den säsongrensade serien planar ut är möjligen ett tecken på vändning.

Största raset på arbetsmarknaden sedan början av 1990-talet

Antalet arbetade timmar minskade 6,4 procent andra kvartalet i år, jämfört med motsvarande period förra året. Kalendereffekten (påskens inträffade i april i år, men i mars förra året) gör dock att den kalenderkorrigerade nedgången stannar vid 4,2 procent. Antalet sysselsatta minskade med 2,2 procent. I bägge avseenden är det den största nedgången som inträffat på svensk arbetsmarknad sedan början av 1990-talet. Inom tillverkningsindustrin är nedgången till och med större än under 90-talskrisen.

Nedgången på arbetsmarknaden gäller större delen av ekonomin, men tyngdpunkten ligger på tillverkningsindustrin, där antalet sysselsatta minskade med 9,5 procent, och antalet arbetade timmar gick ned med 12,7 procent. Av den totala sysselsättningsminskningen på cirka 100 000 personer har cirka 70 000, eller omkring 70 procent, skett inom tillverkningsindustrin.

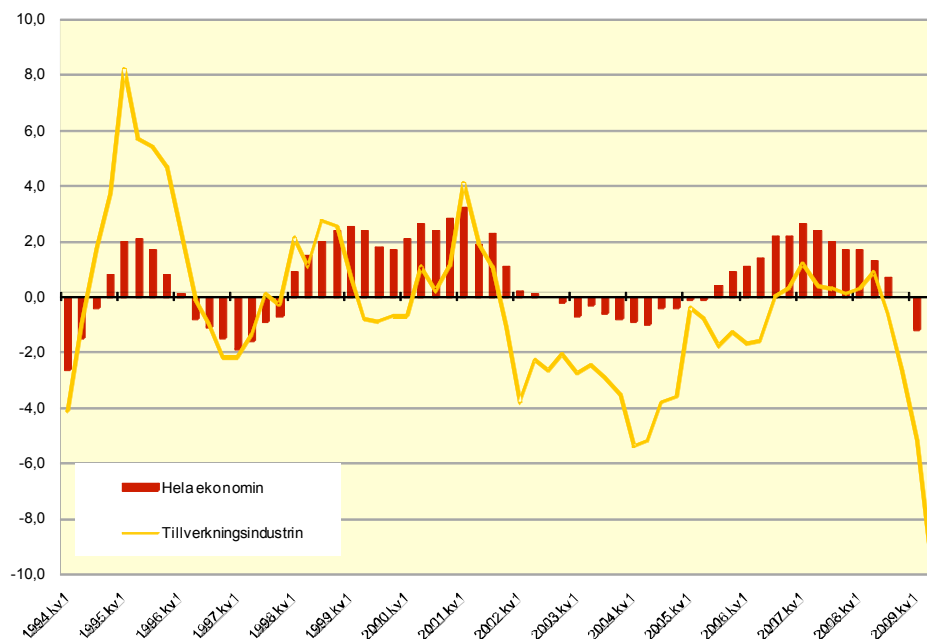
Diagram 9. Arbetade timmar, kalenderkorrigerade. Procentuell förändring jämfört med motsvarande kvartal föregående år. 1994:1- 2009:2.

Tillbakagången var störst inom tillverkningsindustrin, -12,7 procent. Särskilt fordonsindustrin, stål- och metallverk, metallvaror, maskinvaruindustrin, och gummi- och plastindustrin som är underleverantör till fordonsindustrin, är drabbade. Inom dessa branscher var nedgången i storleksordningen 15-20 procent när det gäller arbetade timmar. Även inom trävaruindustrin var minskningen i denna storleksordning.

Som framgår av diagrammet över arbetade timmar är svängningarna i tillverkningsindustrin betydligt större än för ekonomin som helhet.

Diagram 10. Antal sysselsatta. Procentuell förändring jämfört med motsvarande kvartal föregående år. 1994:1- 2009:2.

I tillverkningsindustrin minskade antalet sysselsatta med 9,5 procent. I näringslivets tjänstebanscher däremot var nedgången endast 0,5 procent. Den offentliga sysselsättningen minskade med 1,9 procent.

Liksom för arbetade timmar är det inom vissa delar av tillverkningsindustrin som nedgången är störst: Fordonsindustrin, stål- och metallverk, metallvaror, maskinvaruindustrin, gummi- och plastindustrin och trävaruindustrin.

Dessa sex branscher står för cirka 80 procent av hela nedgången inom tillverkningsindustrin och för närmare 57 procent av den totala tillbakagången på arbetsmarknaden. Branscherna producerar i huvudsak investeringsvaror (eller insatsvaror till dessa) och kan karaktäriseras som känsliga för störningar på kreditmarknaden. Trävarubranschen är underleverantör till byggbranschen.

Höstens varsel effektueras

Den mycket starka ökningen av varsel under hösten 2008 börjar nu på allvar synas i sysselsättningsstatistiken. Fjärde kvartalet 2008 varslades cirka 57 000 personer jämfört med cirka 8 000 under fjärde kvartalet 2007. Varslen har sedan avtagit och var totalt knappt 32 000 under andra kvartalet 2009.

Under hösten 2008 avsåg drygt hälften av varslen tillverkningsindustrin. Sedan dess har andelen minskat och vid slutet av andra kvartalet 2009 var andelen varsel som gällde tillverkningsindustrin endast en tredjedel av samtliga varsel.

En trolig förklaring till den minskade andelen är de avtal om korttidsvecka och varselstopp som träffats i delar av industrin. Enligt Teknikföretagen omfattades 50 000 anställda av krisavtal vid halvårsskiftet 2009. Avtalen är vanligast inom fordonsindustrin. Teknikföretagen uppger att

arbetstiden i genomsnitt har minskats med 18 procent (och lönekostnaden med 13 procent) i de företag som omfattas av krisavtal.

Avstämning av andra kvartalet 2009

Andra kvartalet 2009 har nu beräknats för andra gången. SCB gör sedan många år tillbaka en snabbversion av kvartalsberäkningarna och denna publicerades i år den 31 juli. Den nu gjorda beräkningarna bygger på ett mer heltäckande statistiskt material än snabberäkningen. För en jämförelse av de båda beräkningarna, se avsnittet Revideringar.

Före avstämning gav det statistiska underlaget en BNP-utveckling från användningssidan på -7,0 procent, medan produktionssidan visade en utveckling på -7,6 procent. I föregående års prisnivå var användningen 4,5 miljarder kronor högre än produktionen och i löpande priser var användningen 5,7 miljarder kronor högre än produktionen.

Beräkningarna för andra kvartalet följer användningssidans resultat så några justeringar har inte gjorts av användningen. Produktionssidan har justerats upp med sammanlagt 4,5 miljarder kronor i förra årets prisnivå. Det innebär att produktionsutvecklingen har höjts från -7,6 till -7,0 procent. Industrin har höjts med 2,3 mdkr, övrig varuproduktion med 0,6 och tjänstebanscherorna med 1,6 mdkr i förra årets prisnivå. Löpande priser har justerats på motsvarande sätt.

Avstämningen av det första kvartalet har också inneburit att användningssidans resultat följts och att produktionen justerats, för första kvartalet handlar det om en nedjustering av produktionen. Halvårsutvecklingen för produktion respektive användning före avstämning var i stort sett lika, -6,8 respektive -7,0 procent.

Utvecklingstalen för försörjningsbalansens och produktionens olika delkomponenter mellan den första sammanställningen i nationalräkenskapernas databas och det nu redovisade resultatet framgår av tabell 4. Den första versionen innehåller beräkningar baserade på det primära underlaget samt justeringar för definitionsskillnader mellan NR och primärmaterialet. I detta läge har även eventuella fel korrigerats och eventuella kompletteringar från primärkällorna förts in. Det som kvarstår som skillnad och som redovisas i tabellen är de avstämningskorrigeringar som har gjorts för att få beräkningarna från produktions- respektive användningssidan att visa samma BNP.

Tabell 4. Avstämning andra kvartalet 2009, faktisk volymutveckling, samt mdkr i fasta och löpande priser.

	Första version	Publicerad version	Förändring i volym	Korr mdkr FP	Korr mdkr LP
Hushållens konsumtionsutgifter	-1,8	-1,8	0,0		
Offentliga konsumtionsutgifter	0,0	0,0	0,0		
Fast bruttoinvestering	-18,9	-18,9	0,0		
Lager (effekt på BNP-förändring)	-2,6	-2,6	0,0		
Export varor	-23,1	-23,1	0,0		
Export tjänster	-0,9	-0,9	0,0		
Import varor	-25,5	-25,5	0,0		
Import tjänster	-5,1	-5,1	0,0		
BNP från användningssidan	-7,0	-7,0	0,0		
Förädlingsvärde industri	-23,9	-22,3	1,6	2,3	2,2
Förädlingsvärde övr. varuprod.	-5,1	-4,3	0,8	0,6	0,8
Förädlingsvärde tjänsteprod.	-5,0	-4,5	0,5	1,6	2,7
Förädlingsvärde off. myndigheter	-2,2	-2,2	0,0		
Produktskatter och produktsubventioner	..	..	..		
BNP från produktionssidan	-7,6	-7,0	0,6	4,5	5,7

Extremvärden i säsongrensningen

En säsongrensad series utseende över tiden påverkas mycket av eventuella förekomster av extremvärden (s.k. outlier). För varje kvartal redovisas här därför de serier som uppvisade något extremvärde under perioden 2007 kvartal 1 till och med 2009 kvartal 2 i den senaste säsongrensningen av nationalräkenskaperna.

Kvartal 2 2008	Arbetade timmar i Transport och kommunikation
Kvartal 4 2008	BNP till marknadspris Näringslivets förädlingsvärde till baspris Förädlingsvärdet för Tjänsteproducenter Förädlingsvärdet för Parti- och detaljhandel
Kvartal 1 2009	Import av varor Fasta bruttoinvesteringar

Mer information om extremvärden och SCB:s säsongrensning finns här http://www.scb.se/statistik/OV/AA9999/2003A01/AA9999_2003A01_BR_X100ST0311.pdf. Se även BNP-kvartal 2009:1, sid 26.

Revideringar vid beräkning av andra kvartalet 2009

I tabell 6 redovisas de revideringar som skett mellan de olika beräkningstillfällena av kvartal 1 och 2 2009. Tabellen visar hur användningssidans komponenter bidragit till BNP-utvecklingen vid de olika beräkningstillfällena.

Tabell 5. BNP-bidrag kvartal 1 och kvartal 2 2009 vid olika beräkningstidpunkter, faktiska tal.

	Hushållens konsumtions- utgifter	Offentliga konsumtions- utgifter	Fasta brutto- investeringar	Lager	Exportnetto	BNP
Kv 1 maj 09	-1,4	0,6	-2,9	-1,2	-2	-6,6
Kv 1 sept 09	-1,4	0,7	-2,9	-1,4	-2,0	-6,9
Kv 2 aug 09	-1,0	-0,1	-3,9	-1,3	-0,9	-7,2
Kv 2 sept 09	-0,8	0,0	-3,9	-2,6	0,2	-7,0

Revideringar av 2009

I enlighet med den normala revideringspolicyn för BNP-beräkningarna så tas nya och reviderade primärstatistikuppgifter för första och andra kvartalet in vid publiceringen i september. Revideringarna av första kvartalet medförde att BNP-utvecklingen sänktes från -6,6 procent till -6,9 procent. Nedrevideringen var framförallt en följd av sänkta lagerinvesteringar och fasta bruttoinvesteringar. I avstämningarna mellan produktion och användning sänktes industriproduktionen med 1,5 miljarder kronor och tjänsteproduktionen med 4,3 miljarder kronor.

För beräkningarna av andra kvartalet så har underlagen i de flesta delar av beräkningarna kompletterats jämfört med den preliminära beräkning av andra kvartalet som publicerades 31 juli. Det har också medfört revideringar i flera delar av de underlag som används för beräkningarna. Det gäller i synnerhet lagerinvesteringarna. Sammantaget reviderades BNP-utvecklingen upp från -7,2 procent till -7,0 procent.

Revideringarna i fasta priser för respektive komponent i försörjningsbalansen kommenteras nedan.

Revideringar av första kvartalet

Hushållens konsumtionsutgifter

Hushållens konsumtionsutgifter var totalt sett oförändrad jämfört med beräkningen i maj även om mindre revideringar skedde för några ändamål, såsom svensk konsumtion i utlandet och besökarens konsumtion i Sverige, till följd av uppdaterade underlag för beräkningarna.

Offentliga konsumtionsutgifter

De totala konsumtionsutgifterna för hela den offentliga sektorn reviderades upp knappt 1 mdkr jämfört med beräkningen i maj. För primärkommunal och statlig konsumtion inkom uppdaterade uppgifter i underlagen för beräkningarna, Kvartalsenkät för primärkommuner och

rapportering från ESV. Revideringarna var också en följd av uppdaterade uppgifter om prisindexar. Den individuella produktionen som beräknas med så kallade volymindikatorer revideras normalt mellan kvartalsberäkningarna, bland annat till följd av fördelningen av konsumtionen mellan kvartalen under året påverkas när ett nytt kvartal tillkommer. Viss revidering av den individuella produktionen skedde även denna gång.

Fasta bruttoinvesteringar

Jämfört med beräkningen i maj så gjordes vid beräkningen i september en ny bedömning för ett antal branscher där kvartalsvisa källor saknas för beräkningarna och där modellen för att skatta investeringarna i mindre branscher såsom jordbruk, skogsbruk och fiske behövde ses över i rådande konjunkturläge. En ny bedömning av uppgifterna i Investeringsenkäten i ljuset av hur andra kvartalet utvecklades. Sammantaget medförde detta att fasta bruttoinvesteringar reviderades ned 2,1 mdkr.

Lager

Lagerinvesteringarna reviderades ned 1 mdkr jämfört med beräkningen i maj och bidraget till BNP minskade från -1,2 till -1,4. Nedrevideringen var en följd av att statistiken för industrins lager, varuhandels lager och lager av växande skog reviderats ned något jämfört med beräkningen i maj. Men den berodde också på att lagerinvesteringarna höjdes med 0,5 mdkr vid avstämningarna i majberäkningen, vilket inte skedde vid beräkningen i september.

Exportnettot

Sammanlagt reviderades exportnettot upp 0,4 miljarder kronor jämfört med beräkningen i maj. Både i utrikeshandelsstatistiken med varor och utrikeshandelsstatistiken med tjänster så hade export såväl som import reviderats upp jämfört med maj. Totalt höjdes exporten med 2,6 miljarder kronor och importen med 2,1 miljarder kronor.

Produktionssidan

Uppdaterade uppgifter i framförallt Industriproduktionsindex innebar att beräkningarna från produktionssidan i utgångsläget, före avstämningar, var 3,4 miljarder kronor högre i septemberberäkningen än vid beräkningen i maj. Samtidigt visade beräkningarna från användningssidan en BNP som var 2,4 miljarder lägre än i maj. Det innebar skillnaden mellan BNP från produktionssidan respektive användningssidan i utgångsläget var större vid beräkningarna i september än i maj. I avstämningsarbetet sänktes varuproduktionen med 1,9 miljarder kronor och tjänsteproduktionen ned 4,3 mdkr.

Revideringar av andra kvartalet

Snabberäkningen av andra kvartalet i juli bygger på ett mer ofullständigt underlag än ordinarie kvartalsberäkningar. Till ordinarie beräkningen av andra kvartalet i september kompletteras samtliga underlag för beräkningarna i större eller mindre utsträckning. Vid årets ordinarie beräkning av andra kvartalet reviderades BNP totalt sett upp 1,6 mdkr i fasta priser vilket innebar att BNP-utvecklingen höjdes från -7,2 procent till -7,0 procent. Revideringarna av vissa delar i BNP var däremot betydligt större. Det gällde i synnerhet lagerinvesteringar och export och import. Vid beräkningen i juli fanns partiell information om industrins lager vilken visade på ett svagt negativt BNP-bidrag, för övriga lagertyper saknades statistiskt underlag. När komplett statistik inkom till septemberberäkningen sänktes uppgifterna för industrins lager kraftigt

och handelns lager var svagare än vad som kalkylerades vid Snabben. Totalt sett reviderades lagerinvesteringarna ned drygt 10 mdkr. Bidraget från förändringen i lagerinvesteringar sänktes därmed från -1,3 procentenheter till -2,6 procentenheter. Revideringarna i källorna för beräkningarna av export och import, utrikeshandelsstatistiken med varor respektive tjänster, reviderades till viss del. Men den stora upprevideringen av nettoexportens bidrag, från -0,9 till 0,2 beror framförallt på att exportnettot justerades kraftigt i avstämningarna vid Snabben, ned med cirka 10 mdkr, för att möta en svagare produktionssida. De reviderade uppgifterna om lagerinvesteringar innebar att differensen mellan produktionssidan och användningssidan var betydligt mindre vid beräkningen i september än vid Snabben. Det medförde att motsvarande korrigeringar som gjordes av export och import vid avstämningarna i Snabben inte gjordes i september.

I avstämningarna av andra kvartalet gjordes ingen korrigering av användningssidan men produktionssidan korrigerades upp såsom vid beräkningen i juli, men korrigeringarna var inte lika stora som i juli.

Allmänt om revideringar av de kvartalsvisa Nationalräkenskaperna

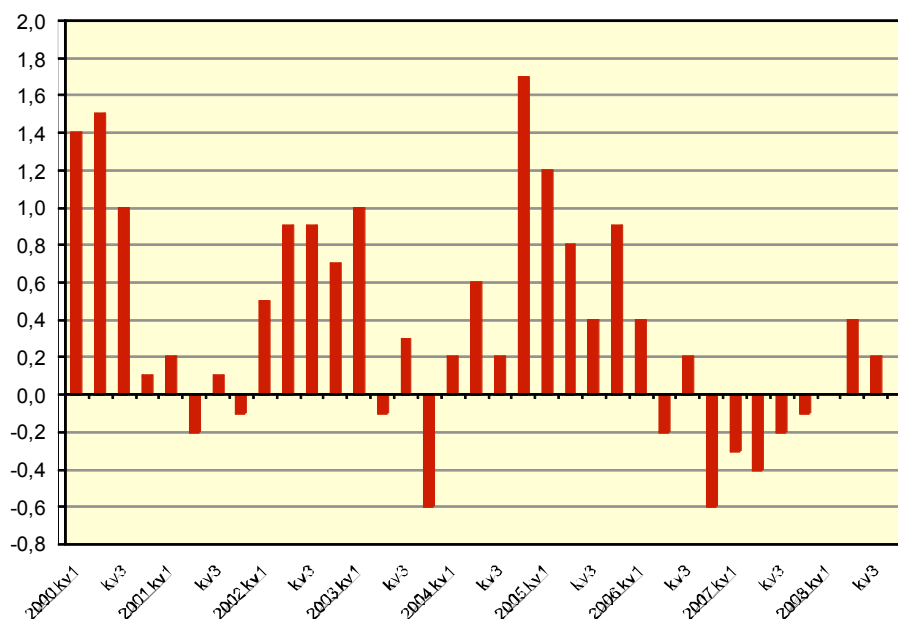
Revideringspolicyen för NR:s kvartalsvisa BNP-beräkningar är att alla kvartal innevarande år kan revideras i samband med en beräkningsomgång. Vid beräkning av första kvartalet kan även det föregående årets kvartal revideras.

Kvartalsräkenskaperna revideras också i samband med att en definitiv årsberäkning genomförs för år t-2. De uppgifter som tidigare fastställts i en kvartalsberäkning anpassas då till de nya årsnivåerna så att summan av de fyra kvartalen överensstämmer med årsnivåerna. Anpassningen till årsberäkningarna genomförs mellan kvartalspubliceringarna i september och november. Efterföljande kvartal, det vill säga kvartalen för åren t-1 och innevarande år t, beräknas utifrån de nya anpassade nivåerna för år t-2 och de förändringstal som fastställts vid tidigare kvartalsberäkningar.

I Diagram 11 visas hur BNP-utvecklingen i faktiska tal reviderats från första gången kvartalet beräknades till senaste beräkningstillfället för respektive kvartal. Som framgår av diagrammet sker vanligtvis en upprevidering av BNP. För perioden 2001–2006 finns definitiva årsberäkningar. Revideringarna för denna period beror då på att korttidsstatistik ersatts med mer definitiv årsstatistik för de flesta delar av beräkningarna. Även för 2007 har mer definitiv årsstatistik införts för vissa delar av beräkningarna. Det gäller i första hand offentlig konsumtion. Kvartalen 2008 och 2009 bygger i sin helhet på korttidsstatistik och revideringarna är då i första hand en följd av de revideringar som sker i korttidsstatistiken mellan NR:s beräkningstillfällen.

Diagram 11. Revideringar av BNP-utveckling, faktiska tal, från första ordinarie beräkningstillfälle till senaste beräkning av respektive kvartal.

Revideringar i statistikunderlagen

Även om det finns en generell policy för hur de kvartalsvisa räkenskaperna revideras så skiljer sig revideringsförfarandet i olika delar av systemet åt, beroende på skillnader i revideringsförfaranden i statistikunderlagen. Nedan beskrivs i korthet hur de viktigaste underlagen för beräkningarna revideras.

Hushållens konsumtionsutgifter

Beräkningarna av hushållens konsumtionsutgifter bygger på ett flertal källor där den mest betydande är *Omsättningsstatistiken*. *Omsättningsstatistiken* reviderar tidigare perioder under året om större rättningar eller kompletteringar kommer in från företagen.

Offentlig konsumtion

Kvartalsenkät för kommuner är underlag till beräkningarna för primärkommunal konsumtion och produktion. Här har kommunerna möjlighet att revidera tidigare kvartal innevarande år. Det innebär att kommunal konsumtion och produktion kan revideras mellan de olika beräkningstillfällena i Nationalräkenskaperna.

Kvartalsenkät för landstingskommuner utgör underlag för beräkningarna av landstingskommunal konsumtion. I samband med att uppgifter för kvartal 4 lämnas har landstingen möjlighet att revidera tidigare lämnade uppgifter för kvartal 1-3. Vid övriga tillfällen sker inga revideringar.

Myndigheternas redovisning, ESV. Beräkningarna av statlig konsumtion bygger på Ekonomistyrningsverkets sammanställning av myndigheternas redovisning. Revideringar som kommer in från myndigheterna förs in i underlaget löpande.

För de delar av den offentliga individuella konsumtionen som bygger på volymindikatorer gäller andra förutsättningar. En beskrivning av metoderna finns på Scb:s hemsida.

Fasta bruttoinvesteringar

Beräkningarna av de fasta bruttoinvesteringarna bygger på ett flertal källor där den för näringslivet mest betydelsefulla undersökningen är *Näringslivets investeringar*. Enkäten genomförs vid tre tillfällen per år, februari, maj och oktober. Vid varje tillfälle hämtas information in som avser hela undersökningsperioden, dvs 1:a -4:e kvartalen innevarande år och en helårsuppgift för innevarande år. Andra kvartalets utfall redovisas tillsammans med tredje kvartalet, innan dess finns en prognos för andra kvartalet. Revideringar kan göras för kvartalen innevarande år om nya eller korrigerade uppgifter inkommer. I samband med redovisningen av första kvartalet i maj kan även kvartalen föregående år revideras. En annan viktig källa i investeringsberäkningarna är undersökningen *Nybyggnad av bostäder* som utgör underlag för beräkningar av bostadsinvesteringar. Eftersläpning i rapporteringen samt ändringar i byggprojekten förekommer ofta och leder till relativt stora revideringar i statistiken 2–3 kvartal bakåt i tiden. Andra viktiga källor är uppgifter om företagens programvaruinvesteringar och Finansinspektionens uppgifter om leasing.. För beräkningar av de offentliga myndigheternas bruttoinvesteringar används samma källor som för offentlig konsumtion.

Lager

Beräkningarna av lager bygger på ett flertal källor där industrins lager och handelns lager är de mest betydande. I statistiken för industrins lager revideras det föregående kvartalets uppgifter när ett nytt kvartal publiceras och i statistiken för handelns lager revideras uppgifter för innevarande år vid ny publicering.

Export och import

Export och import av varor och tjänster bygger i allt väsentligt på statistiken för *Utrikeshandel med varor* och Riksbankens uppgifter om *Utrikeshandel med tjänster*. Utrikeshandeln med varor revideras alltid de föregående sex månaderna och längre tillbaks i tiden om större behov uppkommer. I *Utrikeshandeln med tjänster* revideras föregående kvartal om nya uppgifter kommer in från företagen. Om stora revideringsbehov uppstår så kan revideringar för perioder längre bak i tiden.

Industriproduktion

Beräkningarna av industriproduktionen bygger på uppgifter från *Industriproduktionsindex*. I *Industriproduktionsindex* revideras vid en publicering de föregående sex månaderna och längre tillbaks i tiden om större behov uppkommer.

Tjänstebranschens produktion

Omsättningsstatistiken/Tjänsteproduktionsindex utgör det huvudsakliga underlaget för beräkningarna av tjänstebranschernas produktion. I *Omsättningsstatistiken/Tjänsteproduktionsindex* revideras tidigare perioder under året när rättningar eller kompletteringar som bedöms vara betydande för någon bransch inkommer från företagen.

Tidsserie BNP-revideringar

I tabell 6 redovisas BNP utvecklingen vid respektive beräkningstillfälle då en ny beräkning har gjorts för de olika kvartalen har beräknats.

Tabell 6. Publicerad faktisk volymutveckling för BNP för perioden kvartal 1 2005- kvartal 2 2009, vid olika beräkningstillfällen.

År	Beräknings- tidpunkt	Kvartal 1	Kvartal 2	Kvartal 3	Kvartal 4
2006	jun-06	5,6			
	aug-06	5,6	3,7		
	sep-06	5,5	3,5		
	dec-06	5,9	3,7	4,1	
	mar-07	5,9	3,8	3,8	4,2
	maj-07	5,7	3,7	3,6	3,8
	nov-07	6,2	2,8	3,9	3,6
	feb-08	6,2	2,8	3,9	3,6
	nov-08	6,0	3,3	4,3	3,6
2007	maj-07	3,0			
	aug-07	3,0	3,5		
	sep-07	3,0	3,4		
	nov-07	2,8	3,0	2,5	
	feb-08	2,8	2,9	2,5	2,2
	maj-08	3,3	2,9	2,6	2,2
	nov-08	2,7	3,1	2,3	2,1
2008	maj-08	1,0			
	aug-08	1,0	2,6		
	sep-08	1,0	2,6		
	nov-08	0,9	2,7	0,4	
	feb-09	0,9	3,0	0,3	-4,8
	maj-09	1,0	3,0	0,6	-4,8
2009	maj-09	-6,6			
	jul-09	-6,6	-7,2		
	sep-09	-6,9	-7,0		

BNP från användningssidan, försörjningsbalans - GDP: expenditure approach

Löpande priser - current prices		Mnkr - SEK million					
	kv-q	2004 Mnkr	2005 Mnkr	2006 Mnkr	2007 Mnkr	2008 Mnkr	2009 Mnkr
BNP till marknadspris	1	629 972	645 711	693 004	733 633	764 403	734 848
<i>GDP at market prices</i>	2	667 713	696 151	734 726	778 059	820 356	789 848
	3	637 501	665 996	704 615	738 493	768 106	
	4	689 778	727 360	768 445	813 688	804 016	
	1--4	2 624 964	2 735 218	2 900 790	3 063 873	3 156 881	
Import av varor och tjänster	1	233 611	252 264	300 066	326 855	365 396	318 307
<i>Import of goods and services</i>	2	251 263	278 306	311 690	338 388	381 537	307 703
	3	243 822	275 339	304 551	338 880	364 278	
	4	273 135	314 982	340 877	370 768	365 588	
	1--4	1 001 831	1 120 891	1 257 184	1 374 891	1 476 799	
Import av varor	1	172 365	186 974	224 184	245 803	270 355	222 650
<i>Import of goods</i>	2	182 805	206 538	231 757	250 065	285 754	213 464
	3	177 475	199 618	224 666	248 793	266 739	
	4	197 960	231 725	253 764	270 375	257 953	
	1--4	730 605	824 855	934 371	1 015 036	1 080 801	
Import av tjänster	1	61 246	65 290	75 882	81 052	95 041	95 657
<i>Import of services</i>	2	68 458	71 768	79 933	88 323	95 783	94 239
	3	66 347	75 721	79 885	90 087	97 539	
	4	75 175	83 257	87 113	100 393	107 635	
	1--4	271 226	296 036	322 813	359 855	395 998	
Summa tillgång	1	863 583	897 975	993 070	1 060 488	1 129 799	1 053 155
<i>Total resources</i>	2	918 976	974 457	1 046 416	1 116 447	1 201 893	1 097 551
	3	881 323	941 335	1 009 166	1 077 373	1 132 384	
	4	962 913	1 042 342	1 109 322	1 184 456	1 169 604	
	1--4	3 626 795	3 856 109	4 157 974	4 438 764	4 633 680	
Konsumtionsutgifter	1	476 600	486 551	506 744	525 755	549 026	558 064
<i>Final consumption expenditure</i>	2	499 465	519 170	542 222	561 202	586 303	597 421
	3	485 355	503 577	523 820	543 693	565 753	
	4	519 243	541 752	562 426	592 249	600 200	
	1--4	1 980 663	2 051 050	2 135 212	2 222 899	2 301 282	
Hushåll inklusive icke- vinstdrivande organisationer	1	308 341	314 583	327 952	339 800	353 280	352 937
<i>Household and NPISH</i>	2	321 145	335 766	347 358	360 378	375 669	377 153
	3	313 551	328 772	338 035	353 468	362 303	
	4	335 089	349 232	359 409	376 490	375 669	
	1--4	1 278 126	1 328 353	1 372 754	1 430 136	1 466 921	
Offentlig konsumtion	1	168 259	171 968	178 792	185 955	195 746	205 127
<i>General government</i>	2	178 320	183 404	194 864	200 824	210 634	220 268
	3	171 804	174 805	185 785	190 225	203 450	
	4	184 154	192 520	203 017	215 759	224 531	
	1--4	702 537	722 697	762 458	792 763	834 361	
Statliga myndigheter	1	45 190	46 096	46 745	47 841	49 373	52 287
<i>Central government</i>	2	51 303	52 607	55 619	55 941	56 489	58 088
	3	44 810	44 139	46 642	46 694	50 579	
	4	55 125	54 251	58 229	61 766	63 013	
	1--4	196 428	197 093	207 235	212 242	219 454	
Kommunala myndigheter	1	123 069	125 872	132 047	138 114	146 373	152 840
<i>Local government</i>	2	127 017	130 797	139 245	144 883	154 145	162 180
	3	126 994	130 666	139 143	143 531	152 871	
	4	129 029	138 269	144 788	153 993	161 518	
	1--4	506 109	525 604	555 223	580 521	614 907	
Bruttoinvesteringar	1	99 421	110 248	123 691	145 765	150 128	120 551
<i>Gross capital formation</i>	2	105 471	118 574	132 673	150 796	171 405	122 899
	3	102 367	106 562	126 685	144 770	149 220	
	4	123 114	136 296	145 675	162 285	150 178	
	1--4	430 373	471 680	528 724	603 616	620 931	
Fast bruttoinvestering	1	93 757	103 432	116 528	131 241	141 660	124 048
<i>Gross fixed capital formation</i>	2	112 569	126 490	138 636	155 011	168 695	140 518
	3	101 617	113 672	122 789	132 621	140 147	
	4	123 635	132 291	150 520	162 837	164 997	
	1--4	431 578	475 885	528 473	581 710	615 499	

BNP från användningssidan, försörjningsbalans - GDP: expenditure approach

Löpande priser - current prices		Mnkr - SEK million					
	kv-q	2004	2005	2006	2007	2008	2009
		Mnkr	Mnkr	Mnkr	Mnkr	Mnkr	Mnkr
Näringsliv	1	80 543	90 182	102 423	116 031	124 511	105 341
<i>Producers excluding</i>	2	94 839	107 493	118 677	133 761	143 290	113 107
<i>government non-market</i>	3	85 629	96 532	104 430	112 604	119 610	
<i>producers</i>	4	99 919	107 807	121 378	131 968	131 744	
	1--4	360 930	402 014	446 908	494 364	519 155	
Statliga myndigheter	1	7 485	7 133	7 673	7 770	9 072	9 075
<i>Central government</i>	2	9 707	10 340	10 904	10 378	12 853	14 174
	3	8 730	8 979	8 861	9 616	9 084	
	4	12 673	12 222	13 905	14 234	15 519	
	1--4	38 595	38 674	41 343	41 998	46 528	
Kommunala myndigheter	1	5 729	6 117	6 432	7 440	8 077	9 632
<i>Local government</i>	2	8 023	8 657	9 055	10 872	12 552	13 237
	3	7 258	8 161	9 498	10 401	11 453	
	4	11 043	12 262	15 237	16 635	17 734	
	1--4	32 053	35 197	40 222	45 348	49 816	
Lagerinvestering inkl	1	5 664	6 816	7 163	14 524	8 468	-3 497
<i>investering i värdeföremål</i>	2	-7 098	-7 916	-5 963	-4 215	2 710	-17 619
<i>Changes in inventories</i>	3	750	-7 110	3 896	12 149	9 073	
<i>incl. valuables</i>	4	-521	4 005	-4 845	-552	-14 819	
	1--4	-1 205	-4 205	251	21 906	5 432	
Investering i	1	99	72	69	81	61	18
<i>värdeföremål*</i>	2	142	91	65	19	97	71
<i>Acquisitions less</i>	3	116	95	79	66	93	
<i>disposals of</i>	4	127	111	35	53	114	
<i>valuables*</i>	1--4	484	369	248	219	365	
Inhemsk slutlig användning*	1	576 021	596 799	630 435	671 520	699 154	678 615
<i>Gross domestic final</i>	2	604 936	637 744	674 895	711 998	757 708	720 320
<i>expenditure*</i>	3	587 722	610 139	650 505	688 463	714 973	
	4	642 357	678 048	708 101	754 534	750 378	
	1--4	2 411 036	2 522 730	2 663 936	2 826 515	2 922 213	
Export av varor och tjänster	1	287 562	301 176	362 635	388 968	430 645	374 540
<i>Export of goods and services</i>	2	314 040	336 713	371 521	404 449	444 185	377 231
	3	293 601	331 196	358 661	388 910	417 411	
	4	320 556	364 294	401 221	429 922	419 226	
	1--4	1 215 759	1 333 379	1 494 038	1 612 249	1 711 467	
Export av varor	1	218 946	226 793	271 018	284 774	310 376	252 250
<i>Export of goods</i>	2	237 701	253 899	273 322	290 670	317 734	252 085
	3	215 388	239 813	258 293	273 781	292 566	
	4	238 376	263 080	294 458	305 752	287 056	
	1--4	910 411	983 585	1 097 091	1 154 977	1 207 732	
Export av tjänster	1	68 616	74 383	91 617	104 194	120 269	122 290
<i>Export of services</i>	2	76 339	82 814	98 199	113 779	126 451	125 146
	3	78 213	91 383	100 368	115 129	124 845	
	4	82 180	101 214	106 763	124 170	132 170	
	1--4	305 348	349 794	396 947	457 272	503 735	
Summa användning	1	863 583	897 975	993 070	1 060 488	1 129 799	1 053 155
<i>Total uses</i>	2	918 976	974 457	1 046 416	1 116 447	1 201 893	1 097 551
	3	881 323	941 335	1 009 166	1 077 373	1 132 384	
	4	962 913	1 042 342	1 109 322	1 184 456	1 169 604	
	1--4	3 626 795	3 856 109	4 157 974	4 438 764	4 633 680	

* Inhemsk slutlig användning=konsumtionsutgifter+bruttoinvesteringar.
Gross domestic final consumption=final consumption expenditures+gross capital formation

BNP från användningssidan, försörjningsbalans - GDP: expenditure approach

Fasta priser referensår 2000 - constant prices reference year 2000

Mnkr - SEK million

Volymförändring motsvarande period föregående år, % - change in volume, corresponding period previous year, %

	kv-q	2004 Mnkr	%	2005 Mnkr	%	2006 Mnkr	%	2007 Mnkr	%	2008 Mnkr	%	2009 Mnkr	%
BNP till marknadspris	1	607 684	3,3	617 304	1,6	654 057	6,0	671 930	2,7	678 555	1,0	631 939	-6,9
GDP at market prices	2	629 355	4,6	654 866	4,1	676 473	3,3	697 538	3,1	718 180	3,0	667 631	-7,0
	3	577 071	4,1	598 794	3,8	624 560	4,3	638 958	2,3	642 625	0,6		
	4	656 982	4,5	681 633	3,8	705 902	3,6	720 680	2,1	685 514	-4,8		
	1-4	2 471 092	4,1	2 552 597	3,3	2 660 992	4,2	2 729 106	2,6	2 724 874	-0,2		
Import av varor och tjänster	1	230 602	2,3	242 514	5,2	269 768	11,2	297 444	10,3	317 146	6,6	272 153	-14,2
Import of goods and services	2	242 950	7,9	260 187	7,1	275 746	6,0	299 973	8,8	326 202	8,7	260 018	-20,3
	3	235 063	7,9	251 301	6,9	272 735	8,5	303 191	11,2	310 597	2,4		
	4	265 993	9,0	288 360	8,4	314 390	9,0	338 847	7,8	322 246	-5,2		
	1-4	974 608	6,8	1 042 362	7,0	1 132 639	8,7	1 239 455	9,4	1 276 191	3,0		
Import av varor	1	174 349	3,6	183 500	5,2	203 748	11,0	226 945	11,4	237 413	4,6	195 442	-17,7
Import of goods	2	180 429	8,1	196 710	9,0	206 407	4,9	224 329	8,7	247 240	10,2	184 298	-25,5
	3	174 890	10,5	184 969	5,8	202 887	9,7	225 691	11,2	230 532	2,1		
	4	197 412	9,4	216 042	9,4	238 326	10,4	252 872	6,0	235 483	-7,3		
	1-4	727 080	7,9	781 221	7,4	851 368	9,0	929 837	9,2	950 668	2,2		
Import av tjänster	1	56 660	-1,2	59 453	4,9	66 486	11,8	71 088	6,9	80 155	12,8	76 631	-4,4
Import of services	2	62 777	7,4	64 000	1,9	69 781	9,0	76 119	9,1	79 618	4,6	75 581	-5,1
	3	60 702	1,4	66 740	9,9	70 425	5,5	78 147	11,0	80 694	3,3		
	4	68 717	8,1	72 650	5,7	76 584	5,4	86 391	12,8	86 880	0,5		
	1-4	248 856	4,0	262 843	5,6	283 276	7,8	311 745	10,1	327 347	5,0		
Summa tillgång	1	838 194	3,0	859 538	2,5	923 577	7,5	969 427	5,0	995 710	2,7	904 022	-9,2
Total resources	2	872 010	5,5	914 615	4,9	951 834	4,1	997 436	4,8	1 044 374	4,7	927 295	-11,2
	3	811 810	5,1	849 592	4,7	896 819	5,6	942 081	5,0	953 139	1,2		
	4	922 613	5,7	969 262	5,1	1 019 456	5,2	1 058 570	3,8	1 006 468	-4,9		
	1-4	3 444 627	4,9	3 593 007	4,3	3 791 686	5,5	3 967 514	4,6	3 999 691	0,8		
Konsumtionsutgifter	1	443 738	1,9	444 549	0,2	458 145	3,1	466 624	1,9	471 134	1,0	466 971	-0,9
Final consumption expenditure	2	455 413	2,0	467 720	2,7	475 688	1,7	484 251	1,8	494 108	2,0	488 578	-1,1
	3	421 591	1,1	430 429	2,1	439 692	2,2	450 378	2,4	453 269	0,6		
	4	480 555	1,4	492 366	2,5	502 215	2,0	513 575	2,3	503 400	-2,0		
	1-4	1 801 297	1,6	1 835 064	1,9	1 875 740	2,2	1 914 828	2,1	1 921 911	0,4		
Hushåll inklusive icke-vinstdrivande organisationer	1	288 502	2,8	291 375	1,0	300 245	3,0	308 180	2,6	312 675	1,5	303 221	-3,0
Household and NPISH	2	299 971	2,6	309 298	3,1	317 347	2,6	326 034	2,7	331 211	1,6	325 374	-1,8
	3	295 273	2,5	305 155	3,3	311 360	2,0	322 367	3,5	320 616	-0,5		
	4	315 007	2,3	325 402	3,3	331 005	1,7	341 456	3,2	330 312	-3,3		
	1-4	1 198 753	2,6	1 231 230	2,7	1 259 957	2,3	1 298 037	3,0	1 294 814	-0,2		
Offentlig konsumtion	1	155 508	0,3	153 632	-1,2	158 368	3,1	159 181	0,5	159 400	0,1	163 776	2,7
General government	2	155 622	0,9	158 707	2,0	158 889	0,1	159 116	0,1	163 620	2,8	163 619	0,0
	3	126 712	-1,9	126 001	-0,6	129 038	2,4	129 153	0,1	133 263	3,2		
	4	165 927	-0,3	167 579	1,0	171 756	2,5	173 038	0,7	173 420	0,2		
	1-4	603 769	-0,2	605 919	0,4	618 051	2,0	620 488	0,4	629 703	1,5		
Statliga myndigheter	1	42 691	-0,5	42 021	-1,6	41 629	-0,9	41 551	-0,2	41 234	-0,8	42 748	3,7
Central government	2	48 132	1,1	47 988	-0,3	48 115	0,3	47 271	-1,8	46 879	-0,8	47 199	0,7
	3	35 889	-3,6	34 191	-4,7	34 787	1,7	33 924	-2,5	35 644	5,1		
	4	49 541	-1,1	47 695	-3,7	49 062	2,9	49 517	0,9	48 843	-1,3		
	1-4	176 253	-0,9	171 895	-2,5	173 593	1,0	172 263	-0,8	172 600	0,2		
Kommunala myndigheter	1	112 827	0,6	111 612	-1,1	116 655	4,5	117 534	0,8	118 052	0,4	120 931	2,4
Local government	2	107 525	0,9	110 690	2,9	110 749	0,1	111 777	0,9	116 574	4,3	116 273	-0,3
	3	90 791	-1,2	91 693	1,0	94 119	2,6	95 061	1,0	97 476	2,5		
	4	116 380	0,0	119 744	2,9	122 550	2,3	123 375	0,7	124 405	0,8		
	1-4	427 523	0,1	433 739	1,5	444 073	2,4	447 747	0,8	456 507	2,0		
Bruttoinvesteringar	1	100 427	-5,5	112 887	12,4	122 508	8,5	140 496	14,7	141 777	0,9	110 590	-22,0
Gross capital formation	2	101 124	1,1	115 520	14,2	125 634	8,8	140 066	11,5	154 419	10,2	106 203	-31,2
	3	95 730	8,4	98 351	2,7	116 431	18,4	130 672	12,2	128 241	-1,9		
	4	118 660	11,8	126 210	6,6	135 840	7,5	147 810	8,9	132 735	-10,1		
	1-4	415 941	3,9	452 968	8,9	500 413	10,5	559 044	11,7	557 172	-0,3		
Fast bruttoinvestering	1	90 727	-0,4	99 928	10,1	109 427	9,5	121 814	11,3	128 940	5,9	108 576	-15,8
Gross fixed capital formation	2	106 936	5,3	119 757	12,0	129 108	7,8	140 620	8,9	149 306	6,2	121 041	-18,9
	3	97 101	7,4	106 843	10,0	113 799	6,5	119 922	5,4	122 275	2,0		
	4	119 964	9,9	125 224	4,3	140 439	12,2	147 568	5,1	143 882	-2,5		
	1-4	414 728	5,7	451 752	8,9	492 773	9,1	529 924	7,5	544 403	2,7		

BNP från användningssidan, försörjningsbalans - GDP: expenditure approach

Fasta priser referensår 2000 - constant prices reference year 2000

Mnkr - SEK million

Volymförändring motsvarande period föregående år, % - change in volume, corresponding period previous year, %

	kv-q	2004		2005		2006		2007		2008		2009	
		Mnkr	%	Mnkr	%	Mnkr	%	Mnkr	%	Mnkr	%	Mnkr	%
Näringsliv	1	78 309	-0,8	87 969	12,3	97 188	10,5	109 164	12,3	115 301	5,6	93 716	-18,7
Producers excluding government non-market	2	90 734	6,1	102 747	13,2	111 911	8,9	123 289	10,2	129 497	5,0	98 938	-23,6
producers	3	82 761	8,5	91 666	10,8	98 251	7,2	103 787	5,6	107 020	3,1		
	4	98 696	11,7	103 599	4,9	115 431	11,5	122 402	6,0	118 295	-3,4		
	1--4	350 500	6,5	385 981	10,1	422 781	9,5	458 642	8,5	470 113	2,5		
Statliga myndigheter	1	7 236	11,4	6 570	-9,2	6 781	3,2	6 551	-3,4	7 278	11,1	7 071	-2,8
Central government	2	9 036	5,6	9 423	4,3	9 531	1,1	8 558	-10,2	9 978	16,6	11 261	12,9
	3	7 923	9,9	8 088	2,1	7 531	-6,9	7 730	2,6	6 676	-13,6		
	4	11 507	14,9	10 959	-4,8	11 988	9,5	11 665	-2,8	11 854	1,8		
	1--4	35 702	10,6	35 040	-1,9	35 831	2,3	34 504	-3,7	35 786	3,7		
Kommunala myndigheter	1	5 188	-9,2	5 489	5,8	5 627	2,5	6 376	13,3	6 622	3,9	7 537	13,8
Local government	2	7 185	-3,4	7 667	6,7	7 819	2,0	9 040	15,6	9 973	10,3	10 156	1,8
	3	6 476	-7,3	7 182	10,9	8 143	13,4	8 559	5,1	8 885	3,8		
	4	9 872	-8,1	10 809	9,5	13 107	21,2	13 710	4,6	13 842	1,0		
	1--4	28 721	-7,0	31 147	8,4	34 696	11,4	37 685	8,6	39 322	4,3		
Lagerinvestering inkl investering i värdeföremål*	1	7 330	-0,9	9 103	0,5	7 977	0,0	13 287	0,7	6 887	-0,8	-2 170	-1,4
Changes in inventories	2	-6 505	-0,7	-5 463	0,2	-5 734	0,1	-3 722	0,4	1 616	0,8	-16 494	-2,6
incl. valuables*	3	243	0,2	-7 087	-1,2	3 407	1,9	11 638	1,3	6 929	-0,7		
	4	-662	0,3	2 076	0,4	-3 790	-0,8	-671	0,7	-11 719	-1,5		
	1--4	406	-0,3	-1 371	0,0	1 860	0,2	20 532	0,8	3 713	-0,6		
Investering i värdeföremål*	1	92	0,0	68	0,0	64	0,0	73	0,0	53	0,0	15	0,0
Acquisitions less disposals of valuables*	2	130	0,0	86	0,0	60	0,0	17	0,0	84	0,0	61	0,0
	3	107	0,0	90	0,0	73	0,0	60	0,0	80	0,0		
	4	117	0,0	103	0,0	32	0,0	47	0,0	96	0,0		
	1--4	446	0,0	347	0,0	229	0,0	197	0,0	313	0,0		
Inhemsk slutlig användning**	1	544 433	0,5	556 738	2,3	579 384	4,1	604 430	4,3	610 203	1,0	577 707	-5,3
Gross domestic final expenditure**	2	556 591	1,8	582 729	4,7	600 327	3,0	622 561	3,7	646 070	3,8	594 957	-7,9
	3	517 208	2,3	528 649	2,2	555 488	5,1	580 067	4,4	580 598	0,1		
	4	598 665	3,2	618 147	3,3	637 040	3,1	659 969	3,6	635 568	-3,7		
	1--4	2 216 897	2,0	2 286 263	3,1	2 372 239	3,8	2 467 027	4,0	2 472 439	0,2		
Export av varor och tjänster	1	294 849	8,4	304 073	3,1	347 133	14,2	368 354	6,1	389 708	5,8	328 749	-15,6
Export of goods and services	2	317 199	13,2	333 862	5,3	354 097	6,1	378 065	6,8	402 073	6,4	334 323	-16,9
	3	296 146	10,9	323 860	9,4	344 638	6,4	365 762	6,1	376 842	3,0		
	4	325 876	11,2	354 278	8,7	387 029	9,2	403 552	4,3	375 124	-7,1		
	1--4	1 234 070	11,0	1 316 073	6,6	1 432 897	8,9	1 515 733	5,8	1 543 747	1,8		
Export av varor	1	228 363	8,8	233 504	2,3	261 621	12,0	270 956	3,6	283 328	4,6	222 879	-21,3
Exports of goods	2	243 908	12,7	256 147	5,0	262 767	2,6	273 461	4,1	293 060	7,2	225 347	-23,1
	3	220 908	9,0	238 042	7,8	250 684	5,3	259 463	3,5	269 339	3,8		
	4	247 045	10,0	259 213	4,9	286 637	10,6	290 471	1,3	260 946	-10,3		
	1--4	940 224	10,1	986 906	5,0	1 061 709	7,6	1 094 351	3,1	1 106 673	1,1		
Export av tjänster	1	66 591	7,4	70 541	5,9	85 163	20,7	96 801	13,7	105 677	9,2	104 510	-1,1
Export of services	2	73 341	14,8	77 728	6,0	90 755	16,8	103 717	14,3	108 138	4,3	107 207	-0,9
	3	75 233	16,4	85 568	13,7	93 511	9,3	105 563	12,9	106 826	1,2		
	4	78 619	15,0	94 183	19,8	99 673	5,8	111 969	12,3	112 762	0,7		
	1--4	293 784	13,4	328 020	11,7	369 102	12,5	418 050	13,3	433 403	3,7		
Summa användning	1	838 194	3,0	859 538	2,5	923 577	7,5	969 427	5,0	995 710	2,7	904 022	-9,2
Total uses	2	872 010	5,5	914 615	4,9	951 834	4,1	997 436	4,8	1 044 374	4,7	927 295	-11,2
	3	811 810	5,1	849 592	4,7	896 819	5,6	942 081	5,0	953 139	1,2		
	4	922 613	5,7	969 262	5,1	1 019 456	5,2	1 058 570	3,8	1 006 468	-4,9		
	1--4	3 444 627	4,9	3 593 007	4,3	3 791 686	5,5	3 967 514	4,6	3 999 691	0,8		

* Värdet är beräknat till samma andel av BNP som lagerinvestering respektive investering i värdeföremål i fasta (t-1) priser. Förändringen angiven i % är förändringen av lagerinvestering respektive investering i värdeföremål i % av BNP motsvarande period föregående år.

* The value is calculated to the same rate of GDP as changes in inventories or net acquisitions of valuables in constant (t-1) prices. The % represents the change in inventories or the net acquisitions of valuables as a percentage of GDP for the corresponding period previous year.

** Inhemsk slutlig användning=konsumtionsutgifter+bruttoinvesteringar.

** Gross domestic final consumption=final consumption expenditures+gross capital formation

BNP från användningssidan, försörjningsbalans, säsongrensad
GDP: expenditure approach, seasonally adjusted

Fasta priser referensår 2000 - constant prices reference year 2000

Mnkr - SEK million

Volymförändring föregående period, procent - change in volume, previous period, percent

	kv-q	2 004 Mnkr	%	2 005 Mnkr	%	2 006 Mnkr	%	2 007 Mnkr	%	2 008 Mnkr	%	2 009 Mnkr	%
BNP till marknadspris	1	608 486	1,4	627 155	0,7	656 165	1,5	676 560	0,6	691 671	0,5	646 935	-0,9
GDP at market prices	2	614 246	0,9	631 803	0,7	662 491	1,0	682 097	0,8	690 168	-0,2	647 952	0,2
	3	618 600	0,7	640 066	1,3	669 725	1,1	685 749	0,5	687 032	-0,5		
	4	622 627	0,7	646 332	1,0	672 472	0,4	688 229	0,4	653 097	-4,9		
Import av varor och tjänster	1	235 605	1,2	252 548	0,8	273 861	2,2	300 028	2,4	329 377	3,0	281 524	-7,2
Import of goods and services	2	243 346	3,3	257 174	1,8	279 834	2,2	305 513	1,8	326 368	-0,9	265 884	-5,6
	3	246 093	1,1	263 052	2,3	284 421	1,6	314 095	2,8	318 361	-2,5		
	4	250 650	1,9	268 050	1,9	293 062	3,0	319 922	1,9	303 269	-4,7		
Import av varor	1	176 269	2,1	189 490	1,4	204 601	1,8	225 203	1,8	244 234	1,7	194 752	-14,5
Imports of goods	2	180 852	2,6	193 037	1,9	210 149	2,7	228 668	1,5	243 155	-0,4	186 429	-4,3
	3	185 154	2,4	196 065	1,6	213 824	1,7	235 432	3,0	238 103	-2,1		
	4	186 941	1,0	200 920	2,5	221 159	3,4	240 100	2,0	227 833	-4,3		
Import av tjänster	1	60 583	0,4	63 725	0,4	69 497	2,1	74 335	2,6	82 339	1,7	79 385	-1,7
Import of services	2	62 232	2,7	64 544	1,3	70 466	1,4	77 158	3,8	81 944	-0,5	78 238	-1,4
	3	61 968	-0,4	66 857	3,6	71 247	1,1	79 219	2,7	81 461	-0,6		
	4	63 449	2,4	68 044	1,8	72 447	1,7	80 938	2,2	80 754	-0,9		
Summa tillgång	1	846 874	2,0	874 250	-0,3	934 100	1,8	979 080	1,5	1 016 631	0,7	933 837	-3,4
Total resources	2	855 931	1,1	898 069	2,7	938 781	0,5	981 387	0,2	1 017 951	0,1	903 738	-3,2
	3	864 573	1,0	903 415	0,6	954 221	1,6	997 121	1,6	998 337	-1,9		
	4	877 249	1,5	917 273	1,5	964 584	1,1	1 009 927	1,3	966 772	-3,2		
Konsumtionsutgifter	1	449 488	0,9	452 689	0,0	466 363	0,7	475 528	0,8	480 980	-0,5	477 735	0,1
Final consumption expenditure	2	448 657	-0,2	459 083	1,4	467 457	0,2	476 122	0,1	482 822	0,4	476 397	-0,3
	3	450 417	0,4	460 037	0,2	469 823	0,5	479 630	0,7	480 754	-0,4		
	4	452 606	0,5	463 122	0,7	471 962	0,5	483 411	0,8	477 217	-0,7		
Hushåll inklusive icke- vinstdrivande organisationer	1	297 513	0,9	303 805	0,8	311 865	0,2	321 004	1,1	326 846	-0,4	318 973	-0,2
Household and NPISH	2	298 331	0,3	305 678	0,6	314 821	0,9	323 352	0,7	324 490	-0,7	319 030	0,0
	3	299 860	0,5	308 914	1,1	315 563	0,2	326 062	0,8	322 604	-0,6		
	4	301 340	0,5	311 095	0,7	317 597	0,6	328 266	0,7	319 732	-0,9		
Offentlig konsumtion	1	150 735	-0,7	150 735	0,6	153 237	1,0	154 753	-0,3	155 958	-0,4	159 440	1,1
General government	2	150 710	0,0	150 733	0,0	154 379	0,7	155 315	0,4	156 801	0,5	159 577	0,1
	3	150 261	-0,3	150 698	0,0	155 156	0,5	154 924	-0,3	157 963	0,7		
	4	149 874	-0,3	151 719	0,7	155 271	0,1	156 596	1,1	157 745	-0,1		
Statliga myndigheter	1	44 257	-0,6	43 348	-1,0	43 161	1,2	43 291	-0,3	42 741	-1,1	43 718	1,0
Central government	2	44 152	-0,2	43 118	-0,5	43 434	0,6	43 145	-0,3	42 978	0,6	43 591	-0,3
	3	43 935	-0,5	42 676	-1,0	43 592	0,4	42 650	-1,1	43 536	1,3		
	4	43 804	-0,3	42 653	-0,1	43 414	-0,4	43 235	1,4	43 283	-0,6		
Kommunala myndigheter	1	106 577	-0,6	107 315	1,2	110 017	0,9	111 377	-0,3	113 049	0,0	115 402	0,8
Local government	2	106 550	0,0	107 629	0,3	110 774	0,7	111 941	0,5	113 718	0,6	115 457	0,0
	3	106 414	-0,1	107 983	0,3	111 426	0,6	112 253	0,3	114 242	0,5		
	4	106 072	-0,3	109 070	1,0	111 750	0,3	113 037	0,7	114 438	0,2		
Fast bruttoinvestering	1	99 336	0,7	109 799	1,9	118 085	2,9	129 797	1,4	136 419	0,6	113 605	-15,7
Gross fixed capital formation	2	101 708	2,4	111 695	1,7	121 729	3,1	131 641	1,4	136 627	0,2	113 012	-0,5
	3	104 539	2,8	113 838	1,9	124 770	2,5	133 513	1,4	135 520	-0,8		
	4	107 718	3,0	114 805	0,8	128 025	2,6	135 553	1,5	134 747	-0,6		
Lagerinvestering	1	-1 066	..	314	..	-977	..	5 500	..	2 274	..	-6 451	..
Changes in inventories	2	-997	..	330	..	609	..	2 442	..	5 117	..	-11 044	..
	3	1 594	..	-3 751	..	2 287	..	5 965	..	-483	..	..	..
	4	-495	..	2 101	..	364	..	5 815	..	-4 314	..	..	..

BNP från användningssidan, försörjningsbalans, säsongrensad
GDP: expenditure approach, seasonally adjusted

Fasta priser referensår 2000 - constant prices reference year 2000

Mnkr - SEK million

Volymförändring föregående period, procent - change in volume, previous period, percent

	kv-q	2 004		2 005		2 006		2 007		2 008		2 009	
		Mnkr	%	Mnkr	%	Mnkr	%	Mnkr	%	Mnkr	%	Mnkr	%
Inhemsk slutlig användning*	1	547 467	0,6	565 493	0,9	582 891	0,4	610 187	1,6	626 462	0,3	591 626	-2,1
Gross domestic final expenditure*	2	551 376	0,7	569 187	0,7	591 342	1,4	611 890	0,3	624 638	-0,3	581 120	-1,8
	3	557 278	1,1	570 774	0,3	597 209	1,0	620 039	1,3	616 493	-1,3		
	4	560 610	0,6	580 420	1,7	600 665	0,6	624 753	0,8	604 381	-2,0		
Export av varor och tjänster	1	297 993	3,8	317 044	-0,2	349 967	2,8	370 272	0,7	400 645	2,6	344 392	-5,6
Export of goods and services	2	308 597	3,6	324 856	2,5	353 731	1,1	377 133	1,9	391 975	-2,2	332 371	-3,5
	3	308 702	0,0	335 840	3,4	360 565	1,9	379 874	0,7	384 193	-2,0		
	4	317 587	2,9	340 275	1,3	367 580	1,9	390 311	2,7	364 995	-5,0		
Export av varor	1	227 046	3,3	239 482	-1,5	261 018	3,4	269 974	-0,4	291 095	3,6	234 975	-7,6
Exports of goods	2	236 009	3,9	246 511	2,9	261 647	0,2	271 916	0,7	281 956	-3,1	221 042	-5,9
	3	233 857	-0,9	251 462	2,0	267 388	2,2	273 963	0,8	275 275	-2,4		
	4	243 008	3,9	252 403	0,4	270 933	1,3	281 003	2,6	254 221	-7,6		
Export av tjänster	1	70 362	4,2	76 247	0,9	89 484	2,9	99 606	3,7	109 383	1,6	108 415	-0,5
Export of services	2	73 119	3,9	79 150	3,8	91 217	1,9	103 788	4,2	108 826	-0,5	108 209	-0,2
	3	73 869	1,0	83 477	5,5	92 261	1,1	106 157	2,3	109 595	0,7		
	4	75 533	2,3	87 004	4,2	96 087	4,1	107 699	1,5	108 933	-0,6		
Summa användning	1	846 874	2,0	874 250	-0,3	934 100	1,8	979 080	1,5	1 016 631	0,7	933 837	-3,4
Total uses	2	855 931	1,1	898 069	2,7	938 781	0,5	981 387	0,2	1 017 951	0,1	903 738	-3,2
	3	864 573	1,0	903 415	0,6	954 221	1,6	997 121	1,6	998 337	-1,9		
	4	877 249	1,5	917 273	1,5	964 584	1,1	1 009 927	1,3	966 772	-3,2		

* Inhemsk slutlig användning=konsumtionsutgifter+bruttoinvesteringar

* Gross domestic final consumption=final consumption expenditures+gross capital formation

Generell information om nationalräkenskaperna

De svenska nationalräkenskaperna (NR) baseras på en FN-rekommendation för nationalräkenskaper, A System of National Accounts. Den nuvarande versionen, SNA 93, är resultatet av ett samarbete mellan de stora internationella organisationerna, FN, OECD, EU, IMF och Världsbanken. För EU-länderna finns en tillämpning av SNA 93, kallad ENS 95 (Europeiska Nationalräkenskapssystemet). Svenska NR framställda i enlighet med SNA 93/ENS 95 publicerades första gången den 27 maj 1999. Räkenskaper enligt ENS 95 finns för närvarande med början 1993. En tillbakaskrivning har till viss del gjorts på aggregerad nivå för åren 1980 – 1992 där nuvarande rekommendationer och klassifikationer har använts på tidigare publicerade uppgifter. Årsdata för perioden från och med 1950 för försörjningsbalansens huvudaggregat har beräknats med hjälp av kvotning av 1993 års estimat. Under 2009 kommer ytterligare material för åren före 1992 att publiceras.

Om tabellerna

Från och med första kvartalet 2009 innehåller publikationen endast tabellen BNP från användningssidan – försörjningsbalans. Alla tabeller som tidigare ingick i publikationen finns nu tillgängliga i Sveriges statistiska databaser, som kostnadsfritt kan nås via Internet. I databasen finns också några tabeller från tidigare beräkningstillfällen. Färdiga tabeller från kvartalsräkenskaperna och tillbakaskrivningen kan också nås via den ämnesvisa statistiken på SCB:s webbsida (www.scb.se). De uppgifter som gällde före den senaste större revideringen den 29 november 2007 är tillgängliga under "Nationalräkenskaper, äldre serier". Vissa detaljtabeller kan också erhållas efter kontakt med nationalräkenskaperna på SCB, nrinfo@scb.se.

Revideringar

I samband med beräkningar av ett nytt kvartal görs i vanliga fall revideringar av tidigare publicerade uppgifter endast för innevarande år samt vid publiceringen av det första kvartalet även för föregående år.

Kalenderkorrigerade och säsongrensade värden uppdateras vid varje kvartalsberäkning för hela perioden från och med 1993.

Den **senaste större revideringen** av nationalräkenskaperna för hela tidsperioden från och med 1993 publicerades den 29 november 2007.

En **förändrad redovisning av banktjänster** infördes i nationalräkenskaperna för perioden 1993 och framåt i samband med publiceringen den 17 november 2005.

Den förändrade beräkningsmetoden avser den del av banktjänsterna som mäts indirekt och tidigare kallades ofördelade banktjänster. Den engelska förkortningen för denna produktion är FISIM (Financial Intermediation Services Indirectly Measured). Den nya redovisningen av FISIM medförde att BNP-nivån höjdes med ca en procentenhet. BNP-tillväxten påverkades dock endast marginellt.

Posten innehåller den del av kreditinstitutens produktion som skapas med hjälp av skillnaden mellan deras in- och utlåningsräntor. Förändringen ska enligt gällande EU-förordning införas i samtliga medlemsländer. Tidigare redovisades användningen av denna produktion i sin helhet som insatsförbrukning i näringslivet. Utfördelningen av banktjänster på olika användare, innebär att räntebetalningarna delas upp i två delar, betalning av ren ränta, som inte innehåller någon ersättning för banktjänsten, samt själva banktjänsten. Den förändrade redovisningen påverkar, förutom näringslivet, hushållens konsumtionsutgifter, offentlig konsumtion samt export, import och disponibla inkomster.

I enlighet med beslut av EU:s statistikmyndighet Eurostat **har SCB bytt institutionell sektortillhörighet för premiepensionssystemet**. Förändringen gjordes i samband med publiceringen av 2006q4 den 1 mars 2007. Premiepensionssystemet redovisas därefter som tillhörande den finansiella företagssektorn. Premiepensionssystemet är ett avgiftsbaserat och fonderat system som administreras av Premiepensionsmyndigheten, PPM. Sådana pensionssystem ska inte redovisas som del av den offentliga sektorn vid rapporteringen av offentliga underskott till Eurostat. PPM ska istället betraktas som ett statligt (offentligt) ägt försäkringsbolag (public financial corporation) som har en pensionskund gentemot hushållen. Omläggningen av statistiken avsåg åren 1995 och framåt och gjordes den 1 mars 2007 i NR:s reala kvartalsräkenskaper. Den 29:e mars gjordes motsvarande omläggning i Finansräkenskaperna (FiR). Samma anpassning skedde vid publiceringen av årsräkenskaperna den 29 november 2007 och av de regionala beräkningarna den 19 december 2007.

För sammanställningen av försörjningsbalansens komponenter (offentlig konsumtion respektive hushållens konsumtionsutgifter) och de branschvis redovisade uppgifterna (förädlingsvärde, löner, sysselsättning etc.) gäller ändringen, den tid som PPM haft verksamhet, d.v.s. tidsperioden 1999 och framåt. För sektorernas sparande, som bestäms utifrån de premier som erlagts, får förändringen betydelse för perioden 1995 och framåt.

Behandling av swappar

I nationalräkenskapernas sektortabeller redovisas räntor exklusive räntor på swappar. I den offentliga sektorns finansiella sparande för konvergensberäkningarna (EDP) ingår nettot av swap-räntor i statens finansiella sparande fr.o.m. 1995.

Fastprisberäkningsmetod

Fastprisberäkningen i NR görs för varje år i närmast föregående års priser. En tidsserie blir därmed värderad till olika prisnivåer. Dataserierna kedjas därför till ett gemensamt referensårspris, enligt en s.k. kedjeindexmetod. Fördelen med denna metod är att man alltid väger ihop NR-aggregaten med senast tillgängliga information och att ingen del av systemet får felaktig vikt på grund av prisförskjutningar.

Nationalräkenskaperna redovisas för närvarande med 2000 som referensår. Redovisningen med referensårspriser innebär att de olika grundposterna och aggregaten inte är summerbara. **Det går alltså inte att summera delposter i referensårspriser och därmed få BNP.** Det går inte heller att jämföra olika branschers andel av den totala tillväxten. Varje enskild serie måste kedjas separat och på den nivå man vill analysera.

Kedjeindexmetoden infördes i Sverige 1999, i samband med övergången till ENS 95. Tidigare användes vid fastprisberäkningarna av NR prisindex med fast basår, senast år 1991. Det fasta basåret innebar att de olika grundposterna i NR-systemet vägdes ihop med de prisrelationer som rådde 1991. Kedjeindexmetoden används nu av alla EU-länder.

Kalenderkorrigering och säsongrensning

Kalenderkorrigering och säsongrensning är integrerade och görs med hjälp av säsongrensningsprogrammet Tramo/Seats som är rekommenderat av Eurostat för säsongrensning. Kalenderkorrigeringen görs i två steg. Först beräknas antalet arbetsdagar per kvartal. För de olika branscherna antas produktionen ske i olika kombinationer av femdagarsvecka, sexdagarsvecka och kontinuerlig drift. Vissa branscher antas endast ha en typ av arbetsvecka. För de olika typerna av arbets-

veckor beräknas en kvot mellan antalet arbetsdagar ett "normalkvartal" och antalet arbetsdagar under aktuellt kvartal.

Den, på det sättet, med hjälp av kalendern beräknade proportionella effekten ingår i skattningen av regressionsmodellen för den variabel som ska säsongrensas. Kalenderkorrigeringen fås som ett resultat vid skattningen av modellen. För de flesta indelningar innebär det att kalendereffekten blir lägre än om en direkt proportionell metod används.

I försörjningsbalansen kalenderkorrigeras såväl BNP som konsumtion och investeringar. Kalenderkorrigerade data för konsumtion och investeringar publiceras dock inte separat. Kalendereffekten på BNP skattas från produktionsidan. Samma kalenderfaktorer som för BNP används för konsumtion och investeringar. Modeller och parametrar i säsongrensningen anpassas speciellt för varje variabel. Efter årsberäkningarna under hösten ses modellerna över med hänsyn till de nya beräknade kvartalsvärdena och justeras vid behov.

Säsongrensning är ett analys hjälpmedel där man försöker identifiera förändringar i tidsserier efter att säsongvariationer eliminerats. I de här publicerade serierna görs det efter att kalendereffekter först eliminerats.

Resultatet av en säsongrensning är till stor del beroende av den metod som väljs och vilka parametrar som används för den valda metoden. Säsongrensade värden för tidigare perioder påverkas också av varje ny period som serien förlängs med. Speciellt brukar värden för den sista perioden vid den senast föregående beräkningen förändras när ett nytt kvartal tillkommer. Tidsserien förändras också om identifikation av extremvärden utfaller olika mellan rensningarna. Identifierade extremvärden läggs till värdena i den rensade serien. Eftersom tillkommande perioder påverkar hela den skattade serien publiceras nya säsongrensade värden för hela tidsperioden vid varje kvartal.

Sveriges ekonomi föll mycket kraftigt fjärde kvartalet 2008 samt första och andra kvartalen 2009. När så stora förändringar äger rum blir de säsongrensade uppgifterna mycket osäkra. Vi vill betona att säsongrensningen i det nuvarande ekonomiska läget är mycket osäker.

Årsvärden kalenderkorrigeras inte och summan av kvartalsvärden kan med den använda metoden inte förväntas överensstämja med årsvärdet. Vidare säsongrensas varje aggregat för sig och beräknas alltså inte som en summa av underliggande värden. Säsongrensade uppgifter från och med 1993 finns i de statistiska databaserna.

Dokumentation

En dokumentation av beräkningsrutiner för nationalräkenskaperna finns under kvartalsvisa nationalräkenskaper på www.scb.se. De årsvisa beräkningarna av BNP och även bruttonationalinkomsten (BNI) i löpande priser finns utförligt beskrivna på webbplatsens sida under de årliga nationalräkenskaperna. Där finns även en dokumentation av metoderna för fastprisberäkningar. För närvarande pågår en uppdatering av detta dokument.

Nationalräkenskaperna och primärstatistiken

Flera av de källor som används i nationalräkenskaperna (NR) publiceras också i eget namn som ibland tycks överensstämma med delaggregat i NR. Utvecklingen och nivåerna avviker dock ofta från NR:s resultat av olika skäl.

Aktualiteten kan avvika liksom revideringspolicyn.

I NR görs en avstämning mellan olika statistikkällor och av tillgång mot användning vilket kan leda till justeringar av resultaten för olika delaggregat. Här kommenteras några av skillnaderna mot annan publicerad statistik.

Industriproduktion

NR anpassar de kortperiodiska produktionsuppgifterna till senaste definitiva årsberäkningar medan motsvarande årsanpassning inte sker för produktionsvolymindex (IPI).

NR redovisar utvecklingstal i värde – IPI redovisas i indexform och avser till största delen leveranser som NR korrigerar med lagerförändringar.

NR omfattar hela populationen medan IPI i huvudsak bara innehåller företag med minst 10 sysselsatta.

Den direkta publiceringen av IPI avser kalenderkorrigerade och säsongrensade månadsdata. Dessutom publiceras kalenderkorrigerade kvartalsuppgifter. NR redovisar faktiska och i några fall kalenderkorrigerade och säsongrensade uppgifter.

Export/import

Riktlinjerna för hur uppgifterna om export och import skall beräknas och sammanställas i nationalräkenskaperna är principiellt sett överensstämmande med Riksbankens redovisning i betalningsbalansstatistik. Samma källmaterial ligger till grund för beräkningarna. Emellertid föreligger skillnader i behandlingslösningar av vissa delar av beräkningarna som medför olika resultat ifråga om exportnettot i löpande priser (endast nationalräkenskaperna tar fram volymbereknade uppgifter). Och jämförbarheten kan periodvis försvåras av att olika revideringspolicy tillämpas.

De reviderade nationalräkenskaperna som publicerades 27 november 2007 har frångått ENS 1995 när det gäller värderingskraven på uppgifterna om export och import – fob/fob respektive fob/cif – och tillämpar istället en fakturavärdesansats för att säkerställa konsistens gentemot försörjningsbalansens övriga delar. Ett på fakturavärdesuppgifter grundat exportnetto medför avvikelser gentemot den presentation av exporten fob och importen fob som tidigare lämnats.

Nytt urval och insamlingsförfarande för betalningsbalansstatistiken från och med 2003 resulterade i ett tidsseriebrott ifråga om uppgifterna för tjänstehandeln med utlandet. Nationalräkenskaperna korrigerades i samband med publiceringen 27 november 2007 för detta på samma sätt som tidigare skett med betalningsbalansstatistiken. Olikheter föreligger gentemot Riksbankens statistik när det gäller avgränsningen mellan vara och tjänst, vilket är en konsekvens av den produktspecificering (SPIN02) som tillämpas i nationalräkenskaperna. Vissa tjänsteposter, som indirekt mätta finansiella tjänster, medräknas för närvarande inte i betalningsbalansstatistiken.

Hushållskonsumtion

Beräkningsunderlaget för hushållskonsumtionen hämtas från en mängd olika källor som t.ex. register, leveransuppgifter, produktionsdata, utrikeshandel och diverse enkäter. NR utnyttjar mesta möjliga information. Vid kvartalsberäkningarna är omsättningsstatistiken vilken omfattar motor- parti- och detaljhandel

samt de flesta tjänstebranscher den huvudsakliga källan. Den utgör underlag för ca 50 procent av hushållskonsumtionen. Detaljhandelsindex (f.d. säljindex) som sedan 1 juni 2003 tas fram i samarbete med HUI (Handelns Utredningsinstitut) och publiceras månadsvis omfattar endast detaljhandeln och täcker därmed ca 30 procent av hushållens konsumtionsutgifter.

Bostadskonsumtionen, som utgör den största delposten i hushållskonsumtionen, beräknas med hjälp av uppgifter om antalet färdigställda lägenheter och småhus under perioden. Volymen reflateras med hyresprisindex för att erhålla värdet i löpande priser. Eftersom energikonsumtionen redovisas som en särskild post i hushållskonsumtionen dras den bort från bostadskonsumtionen, vilken alltså motsvarar kallhyran.

I hushållens konsumtionsutgifter ska endast svenska hushåll ingå. Konsumtion i Sverige såväl som utomlands ska inkluderas. Detaljerad information om vilka varor och tjänster som konsumeras av svenska hushåll utomlands och vad som konsumeras av utländska besökare i Sverige saknas emellertid. Dessa uppgifter redovisas därför som ofördelade poster. Svenska hushålls konsumtion utomlands blir en tilläggs-post och besökares konsumtionsutgifter i Sverige utgör en avdragspost. Beräkningarna baseras främst på uppgifter om kortköp och valutaväxling.

Fasta bruttoinvesteringar

Kvartalskällan till merparten av uppgifterna för näringslivets investeringar är SCB:s investeringsenkät. Den innehåller dock inte allt som nationalräkenskaperna behöver. Undersökningen täcker t.ex. inte alla branscher och de minsta företagen ingår inte heller i undersökningen. Vidare saknas eller underkänns uppgifter avseende t.ex. fartyg, flygplan, datamjukvara, fritidshus, bostäder och finansiell leasing. I samtliga dessa fall får tillägg och kompletteringar göras med hjälp av andra källor. Avseende investeringar i offentlig sektor utnyttjas för staten i huvudsak uppgifter från Ekonomistyrningsverket. För primärkommuner och landsting används uppgifter från insamlade kvartalsenkäter.

Lagerinvesteringar

Heltäckande lagerförändringar redovisas endast i NR. Särskilt offentliggörande utanför NR av lageruppgifter sker endast för gruvor och annan mineralbrytning, tillverkningsindustri samt handel. Övriga uppgifter tas fram endast för NR:s behov. Källornas lageruppgifter är baserade på urvalsundersökningar, som helt exkluderar småföretag. I NR:s kvartalsberäkningar kan dessutom en korrektionspost i lagerinvesteringarna förekomma som framkommer vid kvartalsavstämningen mellan användnings- och produktionssidan av de totala lagerinvesteringarna. Summerad över preliminäråret blir den noll i löpande priser och i föregående års priser.

Arbetsinsats

NR:s huvudkälla för att beräkna arbetsinsatsen för totala ekonomin är Arbetskraftsundersökningarna (AKU). NR:s utveckling av medelantalet sysselsatta och arbetade timmar i ekonomin för helåret överensstämmer i huvudsak med AKU:s utveckling, dock kan avvikelser förekomma för enskilda kvartal. För de bransch- och sektorsvisa skattningarna används även Kortperiodisk sysselsättningsstatistik (KS) samt Konjunkturstatistik för löner avseende privat (KLP), kommunal (KLK), landstingskommunal (KLL) och statlig (KLS) sektor.

Jämfört med de uppgifter som redovisas av AKU finns ett antal skillnader. AKU:s löpande redovisning av antalet arbetade timmar avser genomsnittligt antal arbetade timmar per vecka. För NR:s ändamål produceras istället en kvartalsvolym över arbetade timmar. Utöver den sysselsättning som löpande redovisas av AKU,

görs i NR ett tillägg för antal värnpliktiga och deras arbetade timmar, samt ett avdrag för personer som är folkbokförda i Sverige men sysselsatta utomlands och deras arbetade timmar. Underlaget till dessa justeringar hämtas från AKU. NRs detaljerade årsberäkningar skiljer sig från AKU på ytterligare några punkter.

Löner, sociala avgifter och löneskatter

Underlaget till beräkning av kvartalslönesummor i NR är företagens månatliga skattedeclarationer. Data bearbetas på SCB till en statistikprodukt. Beräkningen av branschlönesummor utförs med hjälp av den branschinformation som finns i LAPS, som innehåller löner, arbetsgivaravgifter och preliminär A-skatt. För perioden 1993-2006 har definitiva årsvärden i NR beräknats med hjälp av LSUM, vilken baseras på till Skatteverket redovisade individbaserade kontrolluppgifter. Fördelning på kvartal har gjorts med branschdata enligt LAPS. Uppgifter om totala löneskatter hämtas från ekonomistyrningsverkets material.

The Swedish national accounts

The Swedish national accounts are based on a UN-recommendation, A System of National Accounts. All the big international organizations, UN, OECD, EU, IMF and the World Bank are supporting SNA 93. The EU has its own application of SNA, called ESA 95. The Swedish national accounts according to SNA 93/ESA 95 were published for the first time 27 May 1999. Several changes were then introduced compared to the former national accounts (SNA 68): new classifications, changes in definitions, revised sources, new methods for calculation and method for calculation of constant prices.

Two major revisions have been performed since 1999. The results of the first one were published in November 2002 and the results of the latest one were published on 29 November 2007. The time-series start with 1993. Some aggregates are available for 1980 – 1992 and a few main aggregates from 1950 onwards. During 2009, additional back casting will be made.

About the tables

Starting from the first quarter of 2009 only the aggregated tables of GDP expenditure approach – actual values and seasonally adjusted data (including working-day adjustment) – are included in the publication “BNP kvartal”. The whole table content of BNP kvartal according to previous editions is now published in the Swedish Statistical Databases starting from 1993. Several prepared tables from the quarterly accounts are also published under quarterly national accounts on the web-site of Statistics Sweden at www.scb.se. Some detailed tables may also be obtained after contact with the National Accounts, nrinfo@scb.se.

Revisions of earlier periods

When a new quarter is published revisions are normally made of the previous quarters of the same year. Also when the first quarter of a new year is compiled, revisions of the previous year may be performed.

Working-day and seasonally adjusted estimates are revised for the whole period from 1993 and onwards at every new quarterly release.

According to a decision by Eurostat Statistics Sweden have changed the institutional sector of the Premium pension scheme on 1 March 2007. The premium pension scheme in the National Accounts is now part of the financial corporations sector. The Premium pension scheme is a defined contributions funded pension scheme administrated by the Premium Pension Authority (PPM). Such pension schemes shall not be included as part of the government sector in the reporting to Eurostat of government deficit and debt. PPM shall instead be classified as an insurance corporation owned by the central government, and having an outstanding pension debt against households.

The release of National Accounts (NA) for the 4th quarter 2006 included the sector reclassification of PPM. The changed treatment had impact on the accounts from 1995 and onwards. On 29 March 2007 the new accounting of PPM was introduced in the financial accounts. The reclassification is from 29 November 2007 also introduced in the annual accounts and in the regional accounts from 19 December 2007.

Treatment of swaps

In the National Accounts sector tables interest payments on swaps are excluded from 1995. In convergence criteria calculations of the government saving the net on swap interest payments is included.

Method of calculating constant prices

SNA/ESA recommendations are adopted for calculation of values at constant prices, where the price level of the preceding year is used. The advantage of this method compared to the method used earlier - with a fixed base year - is that the different components are weighted together using latest possible information and no part of the system will have wrong weights due to changed price relations. For presentation of the constant prices which are calculated at different price levels the figures are chained to the price level of a common year. The Swedish national accounts are now presented at constant prices in 2000 reference year prices. **With reference year prices the different components and aggregates are not additive.** Each different time series must be calculated separately.

Working-day and seasonal adjustments

Working-day and seasonal adjustments are integrated and made in Tramo/Seats, a computer software recommended by Eurostat. Working-day adjustment of value added and employment is made in two steps. First the number of working days quarterly is calculated. Different industrial sectors are assumed to produce at a weighted combination of five or six days a week and continuous production. Often only one type of production week is assumed. The share may differ between value added and hours worked.

A ratio between the weighted number of working days an average quarter and the selected quarter is calculated. The proportional effect calculated from the calendar is used in the regression model for the variable to adjust for seasonality. The working-day adjustment is then estimated as a part of the model. For most variables this treatment gives a smaller calendar effect than if it was calculated proportionally. Each variable has a dedicated model for seasonal adjustment and all models are revised, based on new quarterly information available after the calculation of annual accounts in November. GDP as well as consumption and investments are working-day adjusted in this way. However, no table on GDP from the expenditure side that is only working-day adjusted is published. The seasonally adjusted data contains also the working-day adjustment.

Seasonal adjustment is a method to make analysis of time series less difficult. The results may differ depending on the chosen method and input parameters to the model. Also the results for the latest period have a tendency to be considerably adjusted in the accounts when succeeding quarters are calculated. Working-day adjustment is not made on the annual figures so quarterly data cannot be expected to sum to the annual figures.

The Swedish economy has been subject to considerable downward estimates during the latest three quarters. We would like to stress that in periods of big changes in the economic indicators, seasonally adjusted data are very uncertain.

Documentation

Documentation of the quarterly accounts is only available in Swedish and is published on SCB's web site in "Beräkningsrutiner", chapter 6.

National Accounts and primary sources

Several of the sources used in the National Accounts (NA) are also published in their own names, which sometimes seem to correspond to partial aggregates in the NA. However, annual and quarterly trends and level estimates often deviate from results in the NA for various reasons. Explanations to some of the differences between NA's estimates and the results from primary sources are given below. Timeliness and revision policy may differ.

In the national accounts system consolidation is made between estimates from different surveys and other sources in the balancing procedure between the supply and use sides. This process can lead to adjustments of the results for the various partial aggregates. Information on primary statistics is also often disseminated much earlier than the NA's estimate for the same area.

Mining and manufacturing industry production

The NA extrapolates the short-term industrial production estimates to the most recent definite annual value added calculations. No such annual adjustment is done for the Industrial Production Index (IPI).

The NA presents figures in current and constant prices – IPI is presented only as an index and covers mainly deliveries that the NA corrects with changes in inventories.

The NA includes the entire population while the IPI mainly only includes firms with at least 10 employees.

The direct publishing of the IPI concerns calendar-adjusted and seasonally adjusted monthly data. Calendar-adjusted quarterly information is also published. The NA publishes actual and in some cases working-day adjusted and seasonally adjusted estimates.

Exports/imports

The guidelines for compiling exports and imports in the NA are basically in agreement with that of the Riksbank's presentation of the balance of payments, BoP. The same source material is used in both cases. However, there are some differences in the treatment of parts of the material, which lead to different results regarding net exports in current prices. Constant prices are only compiled in the NA. Different results may also periodically be available because of differences in revisions policy.

The NA estimates diverge from ESA95 regarding the valuation of exports and imports- fob/fob and fob/cif respectively. Invoiced values are now introduced in the NA. The net export value based on invoiced values give different estimates compared to the estimates previously compiled for export fob and import fob.

A new sample and collection methods for the BoP estimates from 2003 and onwards resulted in a new level for foreign trade of services. These estimates were introduced on 29 Nov 2007, also in the NA and are now in accordance with the BoP. However, there are still differences regarding the border line between goods and services. This is due to the product specification (SPIN 02), which the NA is based on. Some estimates of services are for the time being not included in the BoP, i.e. financial services.

Household final consumption expenditure

The information for household final consumption expenditure is collected from a vast number of different sources such as registers, retail trade statistics, household budget surveys, production data, foreign trade and diverse questionnaires. The NA uses the most of the potential information. The main sources for quar-

terly calculations are turnover statistics including the motor vehicle industry, the wholesale and retail business and most of other service industries. These statistics provide a basis for about 50 percent of household final consumption expenditure. The Retail Trade Index has been produced in cooperation with the Swedish Research Institute of Trade since 1 June 2003. This index is published monthly and only includes retail trade, thus covering about 30 percent of household consumption expenses.

Consumption for dwellings comprises the largest sub-item in household final consumption expenditure and is calculated from the information on the number of completed apartments and one- or two-dwelling buildings during the period. The volume is reflat with the rental price index to obtain values in current prices. Since energy consumption is presented as a separate item in household final consumption expenditure, it is deducted from consumption expenditures for dwellings, which thus corresponds to rent excluding heating expenses.

Household final consumption expenditure should cover only Swedish households. Expenditures in Sweden as well as abroad should be included. Detailed information on which goods and services Swedes have consumed while being abroad and what foreign visitors have consumed while visiting Sweden is not available however. The information is based on money exchange and Swedes' expenditures abroad is added and visitors' expenditures in Sweden is withdrawn as a lump sum at the end of the tables showing household expenditures.

Gross fixed capital formation

The quarterly source for most of the information for investments of market producers and producers for own final use is the Investment Survey. However, it does not include all the information needed for the National Accounts. For instance, the survey does not cover all industries, and the smallest companies are not included in the survey. In addition, information on vessels, aircraft, computer software, holiday homes, dwellings and financial leasing is missing or inadequate. In all of these cases, supplementary information is included from other sources. Concerning investments in the central government sector, information from the National Financial Management Authority is mainly used. Quarterly questionnaires produced by Statistics Sweden's Public Finance Statistics Unit are used for the primary municipality calculations, while quarterly questionnaires from the Swedish Association of Local Authorities and Regions are used for county council calculations.

Changes in stocks

Comprehensive changes in inventory are only presented in the NA. Specific release of information on inventory outside of the NA only occurs for the mining and quarrying industry, the manufacturing industry and trade. Other information is only produced for the needs of the NA. Information on inventories published outside the NA is based on sample surveys that completely exclude small companies. The NA also includes a correction item in investments in inventory that occur when reconciling quarterly figures for use and supply. Summed up over the entire year, this correction item is zero in current prices and the prices of the previous year.

Labour input

The main source for calculating the labour input for the total economy in National Accounts (NA) is the Labour Force Survey (LFS). In NA the development of the average number of employed and total hours worked in the economy corresponds by and large to the development in LFS for the entire calendar year. However, deviations may occur for specific quarters. For estimations of industries

and institutional sectors, the Short-term employment statistics and Short-term statistics for wages and salaries regarding private, municipal, county council and central government are also used.

Compared to the data published by LFS, there are some differences. The LFS data on hours worked refer to the average hours worked per week during the quarter. For NA purposes however, an adapted data set with quarterly volumes of hours worked is received from LFS. Besides the employment published by LFS, the labour input in NA also includes conscripts and their hours worked, as well as a deduction for persons registered in the population records for Sweden, but employed abroad, and their hours worked. These adjustments are made on the basis of LFS data. The detailed annual NA deviate from the LFS in several additional areas.

Wages and salaries, employers' social contributions and payroll taxes

Monthly tax declarations from companies form the basis of calculations for quarterly figures on wages and salaries in the NA. Administrative data from the Tax Authority is processed at Statistics Sweden and forms a statistical product. Calculation of gross wages by industry is made using the information available in LAPS, which is a comprehensive report including gross pay, payroll taxes and preliminary tax from employers' monthly tax returns. Definite yearly values for the period 1993-2006 in the NA have been calculated by using individual based information collected by tax authorities (LSUM) broken down by quarter and by industry using information according to LAPS. Information on total payroll taxes is available in the material collected by The Swedish National Financial Management Authority.

ISSN 1654-1332 (online)
ISSN 0282-9290 (print)

All officiell statistik finns på: **www.scb.se**

Kundservice: tfn 08-506 948 01

All official statistics can be found at: **www.scb.se**

Customer service, phone +46 8 506 948 01